

การสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐาน

ความเป็นมาและภูมิหลังของผู้พูดภาษามลายูมาตรฐาน

ตามประวัติศาสตร์ แต่เดิมนั้นภาษามลายูเป็นภาษาที่พูดโดยกลุ่ม Deutro-Malays (Hassan 1974:1) ซึ่งอพยพมาจากอาณาจักรของกลุ่มมอญ-เขมร (Mon-Khmer) ในเอเชียกลาง (Central Asia) เมื่อ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล และได้สถาปนาอาณาจักรของตนเองตามเกาะต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การอพยพเข้ามาของกลุ่มนี้มีผลทำให้เผ่าดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในแถบนี้ อันได้แก่ เผ่าเนกริโต (Negrito) เผ่าเซนออส (Senoi) และจากุน (Jakun) ต้องอพยพหนีไปอาศัยในป่า ตามภูเขา และริมฝั่งแม่น้ำต่างๆ เผ่าต่างๆเหล่านี้ ปัจจุบันยังคงอาศัยอยู่ตามภูเขาและริมฝั่งแม่น้ำต่างๆในแหลมมลายู (Malay Peninsula)

สำหรับภาษามลายูมาตรฐานนั้น เดิมคือ ภาษามลายูถิ่น Riau-Johore ซึ่งเป็นภาษามาตรฐานของจักรวรรดิ Johore ในคริสต์วรรษที่ 17 อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ถ้าภาษามลายูมาตรฐานที่ใช้เป็นภาษาเขียน หรือใช้ในสื่อมวลชนต่างๆ พบว่า มีความแตกต่างกับภาษามลายูถิ่น Riau-Johore ดังนั้นภาษามลายูมาตรฐานที่ใช้ในปัจจุบันจึงไม่น่าจะใช้ภาษามลายูถิ่น Riau-Johore เช่นแต่ก่อน (Haji Omar 1974:51)

ภาษามลายูมาตรฐานเป็นภาษาราชการที่ใช้กันทั่วประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน Asmah Haji Omar (Haji Omar 1974:50-70) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับภาษามลายูมาตรฐานว่าเป็นภาษาที่เกิดจากการรวมลักษณะหน่วยเสียงของภาษามลายูถิ่นต่างๆ เข้าด้วยกัน และส่วนเนื่องการออกเสียงของภาษามลายูมาตรฐานนั้นคือ ส่วนเนื่องของภาษามลายูที่ใช้ในการกระจายเสียงทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของประเทศมาเลเซีย ดังนั้นจึงไม่สามารถกำหนดภูมิหลังแน่นอนของผู้พูดภาษามลายูมาตรฐานได้

ระบบเสียงและโครงสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐาน

1. ระบบเสียง*

ระบบเสียงของภาษามลายูมาตรฐานประกอบด้วย ระบบเสียงพยัญชนะและระบบเสียงสระ ดังนี้

ก. ระบบเสียงพยัญชนะ

พยัญชนะในภาษามลายูมาตรฐานมีทั้งหมด 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p/, /t/, /k/, /ʔ/, /b/, /d/, /g/, /f/, /s/, /ʃ/, /h/, /v/, /z/, /c/, /ʒ/, /m/, /n/, /ɳ/, /ŋ/, /l/, /r/, /w/ และ /j/ (ดูตารางที่ 1 ประกอบ)

*ระบบเสียงภาษามลายูมาตรฐานที่น่าเสนอไว้นี้เป็นผลการวิเคราะห์ของ Asmah Haji Omar (1983:84-85)

ตารางที่ 1 แสดงระบบเสียงพยัญชนะในภาษามลายูมาตรฐาน

ลักษณะการเปล่งเสียง		ฐานที่เกิดของเสียง				
		ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
เสียงกัก	ไม่ก้อง	p	t	—	k	ʔ
	ก้อง	b	d	—	g	
เสียงเสียดแทรก	ไม่ก้อง	f	s	ʃ	—	h
	ก้อง	v	z	—	—	—
เสียงกักเสียดแทรก	ไม่ก้อง	—	—	—	c	—
	ก้อง	—	—	—	ʒ	—
เสียงนาสิก	ก้อง	m	n	ɲ	ŋ	—
เสียงข้างลิ้น	ก้อง	—	l	—	—	—
เสียงลิ้นร้าว	ก้อง	—	r	—	—	—
เสียงเปิด	ก้อง	w	—	j	—	—

จากตารางข้างต้น /f/, /v/, /ʃ/ และ /z/ ปรากฏเฉพาะในคำที่ืมจากภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับ

ตัวอย่างคำที่ืมจากภาษาอังกฤษ เช่น

/foto/ ‘รูปถ่าย’ มาจากคำว่า <photo>

/vokal/ ‘เสียงสระ’ มาจากคำว่า <vocal>

ตัวอย่างคำที่ืมจากภาษาอาหรับ เช่น

/farat/ ‘เงื่อนไซ’ มาจากคำว่า /fart/

/zaman/ ‘สมัย’ มาจากคำว่า /zamaan/

๓. ระบบเสียงสระ

สระในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ สระเดี่ยว และสระผสม

1) สระเดี่ยว มี 6 หน่วยเสียง ได้แก่ /i/, /e/, /ə/, /a/, /o/ และ /u/ (ดูตารางที่ 2 ประกอบ)

ตารางที่ 2 แสดงระบบเสียงสระในภาษามลายูมาตรฐาน

ระดับของลิ้น	ส่วนของลิ้น		
	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i	-	u
กลาง	e	ə	o
ต่ำ	-	a	-

2) สระผสม มี 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /au/, /aə/, /ei/, /ai/ และ

/oi/

2. โครงสร้างพยางค์*

พยางค์ในภาษามลายูมาตรฐานมีโครงสร้าง 9 ประเภท คือ (C หมายถึง เสียงพยัญชนะ และ V หมายถึง เสียงสระ)

พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	V	เช่น /i-ni/ 'นี่'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CV	เช่น /ba-gus/ 'ดี'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	VC	เช่น /am-bel/ 'เอา'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CVC	เช่น /ma-kan/ 'กิน'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CCV	เช่น /prakata/ 'คำนำ'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CCVC	เช่น /stem/ 'แสดมปี'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CCCV	เช่น /strata/ 'ชั้น'
พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น	CCCVC	เช่น /struktur/ 'โครงสร้าง'

หมายเหตุ พยางค์ที่มีโครงสร้างเป็น CCV CCVC CCCV และ CCCVC พบเฉพาะในคำที่ืมจากภาษาอังกฤษ

3. โครงสร้างคำ**

คำในภาษามลายูมาตรฐานสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามจำนวนพยางค์ที่ปรากฏในคำ คือ คำพยางค์เดียว คำสองพยางค์ คำสามพยางค์ และคำสี่พยางค์ขึ้นไป คำแต่ละประเภทมีโครงสร้างต่างๆดังนี้ (.หมายถึงขอบเขตของพยางค์)

ก) คำพยางค์เดียว

คำพยางค์เดียวในภาษามลายูมาตรฐานมีโครงสร้าง 2 ลักษณะ คือ CV. เช่น คำว่า /ru/ 'ต้นสน' และ CVC. เช่น คำว่า /wan/ 'เงิน'

*โครงสร้างพยางค์ในภาษามลายูมาตรฐานที่นำมาเสนอไว้นี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ของ Asmah Haji Omar (1983:88)

**โครงสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานที่นำมาเสนอไว้ข้างจาก Nik Safiah Karim, Farid Onn และ Hashim Hj. Musa (1992:22-27)

ข) คำสองพยางค์

คำสองพยางค์ในภาษามลายูมาตรฐานมีโครงสร้าง 11 ลักษณะ ดังนี้คือ

V.CV.	เช่น /itu/ 'โน้น'	V.CVC.	เช่น /ubat/ 'ยา'
CV.CV.	เช่น /kami/ 'เรา'	VC.CVC.	เช่น /angkat/ 'ยก'
CVC.CV.	เช่น /janji/ 'สัญญา'	CV.CVC.	เช่น /malam/ 'กลางคืน'
VC.CV.	เช่น /angkau/ 'ตัวเลข'	CVC.CVC.	เช่น /sampah/ 'ขยะ'
V.VC.	เช่น /aer/ 'น้ำ'	CV.V.	เช่น /dua/ 'สอง'
CV.VC.	เช่น /bueh/ 'ฟอง'		

ค) คำสามพยางค์

คำสามพยางค์ในภาษามลายูมาตรฐานมีโครงสร้าง 19 ลักษณะ ดังนี้คือ

V.CV.CV.	เช่น /udara/ 'อากาศ'
CV.CV.CV.	เช่น /kepada/ 'เพื่อ'
VC.CV.CV.	เช่น /istana/ 'วัง'
CV.CV.CV.	เช่น /binasa/ 'พินาศ'
V.CV.CVC.	เช่น /amaran/ 'คำสั่ง'
V.CVC.CV.	เช่น /adinda/ 'น้อง'
CV.V.CV.	เช่น /suara/ 'เสียง'
V.CV.CVC.	เช่น /ijazah/ 'วุฒิ'
CV.V.CVC.	เช่น /biawak/ 'แอ้'
V.CV.V.	เช่น /usia/ 'อายุ'
CV.CV.V.	เช่น /semua/ 'ทั้งหมด'
CVC.CV.V.	เช่น /tempuwa/ 'นกชนิดหนึ่ง'
CV.CV.VC.	เช่น /peluang/ 'โอกาส'
CVC.CV.VC.	เช่น /lengkap/ 'ถึง'
CVC.CV.CV.	เช่น /kembali/ 'เร็วร้อน'
CV.CV.CVC.	เช่น /belalan/ 'ตีกแตน'
CVC.CV.CVC.	เช่น /tempurong/ 'กะลา(มะพร้าว)'

CV.CVC.CV. เช่น /kəlambu/ ‘มั่ง’
CV.CVC.CVC. เช่น /təlanjang/ ‘เปลือย’

ง) คำสี่พยางค์ขึ้นไป

คำสี่พยางค์ขึ้นไปในภาษามลายูมาตรฐานมีโครงสร้าง 4 ลักษณะ คือ

CV.CV.CV.CVC. เช่น /hulubalay/ ‘หัวหน้า’
CV.CVC.CV.CV. เช่น /sementara/ ‘ชั่วคราว’
CV.CVC.CV.CV.CV. เช่น /senentijasa/ ‘ตลอดเวลา’
CV.CV.CVC.CVC. เช่น /semenangfong/ ‘แหลม’

หมายเหตุ โครงสร้างของคำทั้งสี่ประเภทข้างต้นเป็นโครงสร้างของคำเฉพาะที่ยังไม่ได้มีการสร้างคำและคำที่ไม่ใช่คำยืมเท่านั้น

การสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐาน

จากข้อมูลคำที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำทั้งหมด 5,442 คำ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากพจนานุกรม ภาษามลายูมาตรฐาน Kamus Dewan ของ Seikh Othman B. Seikh Salim (1991) พบว่า ในภาษามลายูมาตรฐานมีคำ 4 ประเภทด้วยกัน คือ คำพยางค์ คำผสม คำซ้ำ และคำแปลงหมวด นั้นแสดงให้เห็นว่าในภาษามลายูมาตรฐานมีวิธีการสร้างคำ 4 วิธี คือ การพยางค์คำ การผสมคำ การซ้ำคำ และการแปลงหมวดคำ อย่างไรก็ตามอัตราการปรากฏของคำทั้งสี่ประเภทนี้ไม่เท่ากัน ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงอัตราร้อยละของคำประเภทต่างๆในภาษามลายูมาตรฐาน

ประเภทของคำ	จำนวนคำที่พบ	คิดเป็นร้อยละ
คำพยาน	4,439	81.57
คำพสม	280	5.15
คำซ้ำ	583	10.71
คำแปลงหมวด	140	2.57
รวม	5,442	100.00

จากตารางจะเห็นได้ว่าคำที่เกิดจากการสร้างคำโดยการพยานคำมีถึงร้อยละ 81.57 ซึ่งมากที่สุด คำซ้ำร้อยละ 10.71 คำพสมร้อยละ 5.15 และน้อยที่สุดคือ คำแปลงหมวด มีเพียงร้อยละ 2.57 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่าจำนวนคำและอัตราร้อยละของคำที่เกิดจากการสร้างคำแบบต่างๆในภาษามลายูมาตรฐานดังกล่าวแล้วนั้น ไม่สามารถเชื่อถือได้นัก เพราะผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากพจนานุกรม จากความรู้เกี่ยวกับภาษามลายูมาตรฐานของผู้วิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้พูดภาษามลายูมาตรฐาน พบว่า ยังมีคำอีกหลายคำที่ไม่ปรากฏเป็นคำตั้งในพจนานุกรม เช่น คำซ้ำที่มีความหมายเป็นหูพจน์ ตัวอย่างเช่น คำว่า /budak-budak/ ‘เด็กหลายนคน’ ซึ่งเป็นคำซ้ำที่สร้างขึ้นจากคำนามเดิมคือ /budak/ ‘เด็ก’ เป็นต้น

1. การพยานคำ

การพยานคำเป็นวิธีการสร้างคำที่พบมากที่สุด^๑ในภาษามลายูมาตรฐาน มีถึงร้อยละ 81.57 และถือว่าเป็นลักษณะเด่นของภาษามลายูมาตรฐาน การพยานคำในภาษามลายูมาตรฐานสามารถแบ่งประเภทใหญ่ๆโดยใช้เกณฑ์ 2 เกณฑ์คือ เกณฑ์การแบ่งที่ใช้ชนิดของหน่วยเดิมศัพท์ และเกณฑ์การแบ่งที่ใช้ประเภทของคำที่ได้จากการพยานคำ

ประเภทย่อยของการพหุคูณคำที่ใช้ชนิดของหน่วยเติมศัพท์เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง มี 4 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 : การเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ เช่น /tules/ ‘เขียน’ เป็น /penules/ ‘ผู้เขียน’ หน่วยเติมศัพท์ที่เติม คือ /pə-/

ประเภทที่ 2 : การเติมหน่วยเติมกลางศัพท์ เช่น /kabot/ ‘ฝุ่น’ เป็น /kəlabot/ ‘มีฝุ่นมาก’ หน่วยเติมศัพท์ที่เติมคือ /-əl-/

ประเภทที่ 3 : การเติมหน่วยเติมหลังศัพท์ เช่น /makan/ ‘กิน’ เป็น /makanan/ ‘สิ่งที่ถูกกิน, อาหาร’ หน่วยเติมหลังศัพท์ที่เติมคือ /-an/

ประเภทที่ 4 : การเติมหน่วยเติมรอบศัพท์ เช่น /besar/ ‘ใหญ่’ เป็น /kəbesaran/ ‘ความยิ่งใหญ่’ หน่วยเติมรอบศัพท์ที่เติม คือ /kə---an/

ประเภทย่อยของการพหุคูณคำที่ใช้ประเภทของคำที่ได้จากการพหุคูณคำเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง มี 8 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 : การพหุคูณคำเพื่อสร้างคำนาม เช่น /tules/ ‘เขียน’ เป็นคำกริยา เมื่อเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /pə-/ คำกริยาจะเป็นคำนาม /penules/ ‘ผู้เขียน’

ประเภทที่ 2 : การพหุคูณคำเพื่อสร้างคำกริยา เช่น /buket/ ‘ภูเขาลูกเดียว’ เป็นคำนาม เมื่อเติมหน่วยเติมศัพท์ /məm-/ คำนามจะเป็นคำกริยา /məmbuket/ ‘มีลักษณะเหมือนภูเขาลูกเดียว’

ประเภทที่ 3 : การพหุคูณคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ เช่น /cina/ ‘เงิน’ เป็นคำนาม เมื่อเติมหน่วยเติมรอบศัพท์ /kə---an/ คำนามจะเป็นคำคุณศัพท์ /kəcinaan/ ‘เหมือนคนเงิน’

ประเภทที่ 4 : การพหุคูณคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ เช่น /sampai/ ‘ถึง’ เป็นคำกริยา เมื่อเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /sə-/ คำกริยาจะเป็นคำกริยาวิเศษณ์ /səsampai/ ‘ทันทีที่ถึง’

ประเภทที่ 5 : การพหุคูณคำเพื่อสร้างคำลักษณนาม เช่น /ekor/ ‘ลักษณนามสำหรับสัตว์, ตัว’ เมื่อเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /sə-/ แทนคำว่า /satu/ ‘หนึ่ง’ เป็น /səekor/ ‘หนึ่งตัว’ เป็นคำลักษณนามใหม่ (ดูตัวอย่างประโยคประกอบ)

ก. /saja ada tiga ekor kucing/

‘ฉัน มี ‘สาม’ ‘ตัว’ ‘แมว’

‘ฉันมีแมวสามตัว’

ข. /adek saja ada sækor kucing/

‘น้อง’ ‘ฉัน’ ‘มี’ ‘หนึ่งตัว’ ‘แมว’

‘น้องทองฉันมีแมวหนึ่งตัว’

ประเภทที่ 6 : การพसानคำเพื่อสร้างคำถามแบบเน้น เช่น /apa/ ‘อะไร’ เป็นคำถาม เมื่อเติมหน่วยหลังศัพท์ /-kah/ คำถามธรรมดาจะเป็นคำถามที่หนักแน่นยิ่งขึ้น เป็น /apakah/ ‘อะไร(เน้น)’

ประเภทที่ 7 : การพसानคำเพื่อสร้างคำปฏิเสธ เช่น /bukan/ ‘ไม่ใช่’ เป็นคำปฏิเสธ เมื่อเติมหน่วยหลังศัพท์ /-lah/ การปฏิเสธธรรมดาจะเปลี่ยนเป็นการปฏิเสธที่มีความหมายหนักแน่นมากขึ้น เป็น /bukanlah/ ‘ไม่ใช่(เน้น)’

ประเภทที่ 8 : การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่ง เช่น /makan/ ‘กิน’ เมื่อเติมหน่วยหลังศัพท์ /-kan/ จะเป็นคำสั่ง /makankan/ ‘จงกิน’

ตามที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการสร้างคำในภาษามลายูมาตรฐานนั้นพบว่า มีการใช้เกณฑ์ทั้งสองเกณฑ์ ในการแบ่งประเภทของการพसानคำ ผู้ที่ใช้ประเภทของหน่วยเติมศัพท์เป็นเกณฑ์ ได้แก่ Hassan (1974) Haji Omar (1983) และผู้ที่ใช้ประเภทของคำที่ได้จากการพसानคำเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ได้แก่ Payne (1970) อย่างไรก็ตามในการใช้ประเภทของการพसानคำเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของการพसानคำในงานดังกล่าวนี้ผู้วิจัยพบว่า ยังไม่สมบูรณ์ สามารถวิเคราะห์ต่อไปได้อีก

สำหรับในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยจะใช้ประเภทของคำที่ได้จากการพसानคำ (เกณฑ์ที่2) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของการพसानคำ หลังจากนั้นจะใช้ความหมายเป็นเกณฑ์จำแนกและวิเคราะห์ประเภทย่อยอีกชั้นหนึ่ง

1.1 การพสานคำเพื่อสร้างคำนาม

การพสานคำเพื่อสร้างคำนาม (ประเภทที่ 1) สามารถแบ่งออกเป็น 10 ประเภทย่อยดังนี้ คือ

1.1.1 การพสานคำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นผู้กระทำ

(agentive noun) หน่วยเติมหน้าศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəN-} และ {pəR-}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəN-} สามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็น คำนาม คำกริยากรรม คำกริยาอาการ คำกริยาบอกสภาพ คำบุพบท และคำกริยาวิเศษณ์ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəN-} นี้มี 6 หน่วยย่อย คือ /pəN-/ , /pəN-/ , /pəN-/ , /pəŋ-/ , /pə-/ และ /pəŋə-/ โดยมีเงื่อนไขการปรากฏดังนี้ คือ

/pəN-/ ใช้เติมหน้ารากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทริมฝีปากคู่ ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทริมฝีปากคู่ กัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /pəN-/ แล้ว พยัญชนะต้นของรากศัพท์ที่เป็นเสียงริมฝีปาก กัก ไม่ก้อง จะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/bawa/ (v.tr.) ‘นำ’ /pəN-/+/bawa/ > /pənbawa/ ‘ผู้นำ’

/pəŋaŋ/ (v.tr.) ‘ถือ’ /pəN-/+/pəŋaŋ/ > * /pənpəŋaŋ/ > /pəŋaŋ/ ‘ผู้ถือ’

/pəN-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทฟัน กัก ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทฟัน กัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยหน้าศัพท์ /pəN-/ แล้ว เสียงพยัญชนะต้นของรากศัพท์ที่เป็นเสียงกักไม่ก้องนั้นจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/dəkat/ (prep) ‘ใกล้’ /pəN-/+/dəkat/ > /pəndekat/ ‘ผู้ที่อยู่ใกล้’

/tules/ (v.tr.) ‘เขียน’ /pəN-/+/tules/ > * /pəntules/ > /pənules/

‘ผู้เขียน’

* เครื่องหมายดอกจัน (*) ที่ปรากฏข้างหน้าคำ หมายถึง รูปที่ไม่ปรากฏในภาษา ถ้าปรากฏหลังคำหรือข้อความ หมายถึงให้คำอธิบายเพิ่มเติมในเชิงอรรถ

/pəŋ-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง
ประเภทเพดานอ่อน เสียงกักที่เส้นเสียง และเสียงสระ ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง
ประเภทเพดานอ่อน กัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /pəŋ-/ แล้ว เสียงพยัญชนะต้น
ที่เป็นเสียงประเภทเพดานอ่อน กัก ไม่ก้องนั้นจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/guna/(v.tr.) ‘ให้’ /pəŋ-/+/guna/ > /pəŋɡuna/ ‘ผู้ให้’

/kapak/(n.) ‘ขวาน’ /pəŋ-/+/kapak/ > * /pəŋkapak/ > /pəŋapak/
‘ผู้ใช้ขวานตัด’

/hebah/(v.intr.) ‘กระจาย(ข่าว)’ /pəŋ-/+/hebah/ > /pəŋhebah/

‘ผู้กระจาย(ข่าว)’

/ubah/(v.tr.) ‘เปลี่ยนแปลง’ /pəŋ-/+/ubah/ > /pəŋubah/ ‘ผู้เปลี่ยนแปลง’

/pəŋ-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง
ประเภทเพดานแข็ง และฟันเสียดแทรก ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทไม่ก้อง หลัง
จากที่เติมแล้วเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงไม่ก้องจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/jaga/(v.tr.) ‘เฝ้า’ /pəŋ-/+/jaga/ > /pəŋjaga/ ‘ผู้เฝ้า’

/curi/(v.tr.) ‘ขโมย’ /pəŋ-/+/curi/ > * /pəŋcuri/ > /pəŋuri/ ‘ผู้ขโมย’

/saket/(v.st.), (adj.) ‘เจ็บ’ /pəŋ-/+/saket/ > * /pəŋsaket/ >

/pəŋaket/ ‘เชื้อโรค’

/pə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นของรากศัพท์เป็น
เสียงประเภทนาสิก ลั่นเร็ว และข้างลิ้น ตัวอย่างเช่น

/nani/(v.intr.) ‘ร้องเพลง’ /pə-/+/nani/ > /pənani/ ‘นักร้อง’

/lari/(v.intr.) ‘วิ่ง’ /pə-/+/lari/ > /pəlari/ ‘นักวิ่ง’

/rotan/(n.) ‘หวาย’ /pə-/+/rotan/ > /pərotan/ ‘คนหาหวาย’

/pəŋə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำพยางค์เดียว ตัวอย่างเช่น

/cat/(n.) ‘สี’ /pəŋə-/+/cat/ > /pəŋəcat/ ‘ผู้ทาสี’

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำบุพบท และคำนาม หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-} นี้มี 2 หน่วยคำย่อย คือ /pə-/ และ /pər-/ โดยมีเงื่อนไขการปรากฏ ดังนี้คือ

/pə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น /r/

ตัวอย่างเช่น

/riwayat/(n.) ‘เรื่องเล่า’ /pə-/+/riwayat/ > /pəriwayat/ ‘ผู้เล่าเรื่อง’

/pər-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงอื่นๆ นอกเหนือจาก /r/ ตัวอย่างเช่น

/antara/(prep.) ‘ระหว่าง’ /pər-/+/antara/ > /pərantara/ ‘คนกลาง’

การปรากฏของหน่วยเติมศัพท์ {pəN-} และ {pəR-} นี้จะสลับหลักกัน กล่าวคือรากศัพท์ตัวใดที่สามารถเติมหน่วยเติมศัพท์ {pəN-} จะไม่สามารถเติมหน่วยเติมศัพท์ {pəR-} และรากศัพท์ตัวใดที่สามารถเติมหน่วยเติมศัพท์ {pəR-} จะไม่สามารถเติมหน่วยเติมศัพท์ {pəN-}

1.1.2 การพาดำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นเครื่องมือ

(instrumental noun) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə N -} * ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม คำกริยาอาการ และคำกริยาบอกสภาพ และคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/sapu/(v.tr.) ‘กวาด’ /pən-/+/sapu/ > * /pənsapu/ > /pənapu/ ‘ไม้กวาด’

/tidor/(v.intr.) ‘นอน’ /pən-/+/tidor/ > * /pəntidor/ > /pənidor/ ‘สิ่งที่ใช้ทำให้หลับ, ยาหลับ’

* มีหน่วยคำย่อยเหมือน {pəN-} ในข้อ 1.1.1

/bəsar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ /pəm+/bəsar/>/pəmbəsar/ ‘เครื่องมือสำหรับทำให้ใหญ่, เครื่องขยาย’

1.1.3 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นผู้ถูกกระทำ

(passive noun) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə-} หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} และหน่วยเติมรอบศัพท์ {pəN-___-an} , {pəR-___-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə-} มีรูปปรากฏรูปเดี่ยว คือ /pə-/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม ตัวอย่างเช่น

/lateh/(v.tr.) ‘ฝึก’ /pə-/+/lateh/>/pəlateh/ ‘คนที่ถูกฝึก’

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} มีรูปปรากฏคือ /-an/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม และคำกริยาวิเศษณ์ ตัวอย่างเช่น

/makan/(v.tr.) ‘กิน’ /makan+/--an/>/makanan/ ‘สิ่งที่ถูกกิน, อาหาร’

/ləbeh/(adv.) ‘เกิน’ /ləbeh+/--an/>/ləbehan/ ‘ส่วนเกิน’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəN-___-an} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม ตัวอย่างเช่น

/angkat/(v.tr.) ‘ยก’ /pəŋ-/+/angkat+/--an/>/pəŋangkatan/ ‘ของที่ถูกลุกยก’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR-___-an} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม คำบอกจำนวน และคำนาม ตัวอย่างเช่น

/aku/(v.tr.) ‘ยอมรับ’ /pər-/+/aku+/--an/>/pərakuan/ ‘สิ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับ’

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəN-} ในข้อ 1.1.1

**มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

/satu/(num.) 'หนึ่ง' /pər-/+satu/+/-an/>/pərsatuan/ 'สิ่งที่ถูกทำให้เป็น
หนึ่ง, สมาคม'

/contoh/(n.) ตัวอย่าง /pər-/+contoh/+/-an/>/pərcontohan/ 'สิ่งที่ถูก
นำมาเป็นตัวอย่าง'

1.1.4 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นสถานที่

(locative noun) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-} หน่วย
เติมหลังศัพท์ {-an} และหน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR-___-an} , {pəN-___-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-}* ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็น

คำนาม ตัวอย่างเช่น

/bara/(n.) ถ่านที่ติดไฟ /pər-/+bara/>/pərbara/ 'ที่ที่มีถ่าน, ติดไฟ'
(ดูตัวอย่างประโยค)

ก. /amak məmanggaj ikan dengan bara/

แม่ 'ปิ้ง' 'ปลา' 'ด้วย' 'ถ่านที่ติดไฟ'

'แม่ปิ้งปลาดูด้วยถ่านที่ติดไฟ'

ข. /amak mələtakan ikan di atas perbara/

'แม่' 'วาง' 'ปลา' 'ที่' 'บน' 'ที่ที่มีถ่านไฟ'

'แม่เอาปลามาวางไว้บนที่ที่มีถ่านไฟ'

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} มีรูปปรากฏ คือ /-ən/ ซึ่งใช้เติม
กับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาอาการ คำกริยาบอกสภาพ และคำบุพบท ตัวอย่างเช่น

/titi/(n.) 'สะพาน' /titi/+/-an/>/titian/ 'สถานที่ใช้เป็นทางผ่าน'

/mandi/(v.tr.) 'อาบน้ำ' /mandi/+/-an/>/mandian/ 'สถานที่อาบน้ำ'

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

/lapaŋ/(v.st.)‘กว้างขวาง’ /lapaŋ/+/ -an/>/lapaŋan/‘สถานที่กว้าง,
สนาม’

/təpi/(prep.)‘ข้าง’/təpi/+/ -an/>/təpian/‘สถานที่ที่อยู่ข้างๆ, ซ้ายฝั่ง’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR- * ___-an} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่
เป็นคำนามตัวอย่างเช่น

/arak/(n.)‘เหล้า’ /pəR-/+/arak/+/ -an/>/pərarakan/ ‘โรงเหล้า’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pə N - * ___-an} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่
เป็นคำนาม และคำกริยากรรม ตัวอย่างเช่น

/araŋ/(n.)‘ถ่าน’ /pəŋ-/+/araŋ/+/ -an/>/pəŋaraŋan/‘ที่เผาถ่าน’

/daki/(v.tr.)‘ได้(เขา)’ /pəN-/+/daki/+/ -an/>/pəndakian/‘สำหรับได้,
ภูเขา’

1.1.5 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่แสดงประเภทที่หลากหลาย

(variety) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əm-} หน่วยเติมหลังศัพท์
{-an} และหน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR- ___-an} หน่วยเติมศัพท์เหล่านี้ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็น
คำนามเท่านั้น

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əm-} มีรูปปรากฏ คือ /-əm-/ ซึ่งใช้
เติมกับรากศัพท์ที่มีการซ้ำคำแล้ว เท่าที่พบมีเพียง 2 คำเท่านั้น ได้แก่ /tali-tali/
‘เชือกหลายเส้น’ และ /gunuŋ-gunuŋ/ ‘เทือกเขาหลายลูก’ ดังนี้

/tali-tali/(n.) เชือกหลายเส้น /tali-tali/+/ -əm- />/tali təmali/
‘เชือกหลายเส้นและหลายประเภท’

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

** มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəN-} ในข้อ 1.1.1

/gunung-gunung/(n.) ‘เทือกเขาหลายลูก’ /gunung-gunung/+/--an/>
 /gunung gunung/ ‘เทือกเขาหลายลูกและหลายประเภท’

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} มีรูปปรากฏ คือ /-an/ ตัวอย่าง
 เช่น

/alat/(n.) ‘เครื่องมือ’ /alat/+/--an/>/alatan/ ‘เครื่องมือหลายประเภท’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR-__-an} ตัวอย่างเช่น
 /alat/(n.) ‘เครื่องมือ’ /pəR-/+/alat/+/--an/>/pəralatan/ ‘เครื่องมือ
 หลายประเภท’ (มีความหมายเหมือนกับ /alatan/)

หน่วยเติมศัพท์ {-an} และ {pəR-__-an} นี้จะปรากฏแบบแปรผันระ กล่าวคือ
 รากศัพท์ตัวเดียวกันอาจเติมหน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} หรือ หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəR-__-an}
 ก็ได้

1.1.6 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่เป็นนามธรรม (abstract
 noun) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-__-an} ซึ่งมีรูปปรากฏรูปเดียว
 คือ /kə-__-an/ หน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-__-an} นี้ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยา
 อกรรม คำกริยาบอกสภาพ คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบอกจำนวน และคำปฏิเสธ ตัวอย่าง
 เช่น

/binatan/(n.) ‘สัตว์’ /kə-/+/binatan/+/--an/>/kəbinatan/
 ‘ความเป็นสัตว์’

/dudok/(v.intr.) ‘นั่ง, อยู่’ /kə-/+/dudok/+/--kan/>/kədudokan/
 ‘ความเป็นอยู่’

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

/baek/(v.st.), (adj.) ‘ดี’ /kə-+/baek/+/an/>/kəbaekan/

‘ความดี’

/cəpat/(adv.) ‘เร็ว’ /kə-+/cəpat/+/an/>/kəcepatan/ ‘ความเร็ว’

/satu/(n.) ‘หนึ่ง’ /kə-+/satu/+/an/>/kəsatuan/ ‘ความเป็นหนึ่ง’

/bukan/(neg.) ‘ไม่ใช่’ /kə-+/bukan/+/an/>/kəbukanaan/

‘ความไม่ใช่’

1.1.7 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นผลเกิดจาก
การกระทำ (resultative) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} รูปที่
ปรากฏ คือ /-an/ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} นี้ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม และ
คำกริยากรรม ตัวอย่างเช่น

/tules/(v.tr.) ‘เขียน’ /tules/+/an/>/tulesan/ ‘ลายมือ’

/bajun/(v.intr.) ‘สร้าง’ /bajun/+/an/>/bajunan/ ‘ตึก’

1.1.8 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่มีความหมายเป็นอาชีพ
(profession) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə-} และหน่วย
เติมรอบศัพท์ {pəN-__-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə-} มีรูปปรากฏคือ /pə-/ ซึ่งใช้
เติมรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยากรรม และคำบุพบท ตัวอย่างเช่น

/kəbon/(n.) ‘สวน’ /pə-+/kəbon/>/pəkəbon/ ‘ชาวสวน’

/nani/(v.intr.) ‘ร้องเพลง’ /pə-+/nani/>/pənan/ ‘นักร้อง’

/səta/(prep.) ‘(ทำ)พร้อมกับ’ /pə-+/səta/>/pəsəta/ ‘ผู้ติดตาม’

หน่วยเติมรอบศัพท์ {pəN-___-an} ใช้เติมรากศัพท์ที่เป็น

คำนาม ตัวอย่างเช่น

/cat/(n.) 'สี' /pəŋə-+/cat/+/ -an/>/pəŋəcatan/ 'ช่างทาสี'

หน่วยเติมศัพท์ {pə-} และ {pəN-___-an} นี้จะปรากฏแบบสลับหลักกัน กล่าวคือ รากศัพท์หนึ่งตัวสามารถเติมเฉพาะตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น

1.1.9 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามซึ่งมีอรรถลักษณะ (semantic feature) บางประการร่วมกับรากศัพท์เดิมที่เป็นคำนามหรือสิ่งของที่มีลักษณะคล้ายกับสิ่งเดิมที่คุ้นเคย หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือหน่วยเติมหน้าหน้าศัพท์ {pəN-} และหน่วยเติมหลังศัพท์ {-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pə(N)-}** ตัวอย่างเช่น

/buloh/(n.) 'ไม้ไผ่' /pəm-+/buloh/>/pəmbuloh/ 'สิ่งที่มีลักษณะเหมือนไม้ไผ่'

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} มีรูปปรากฏ คือ /-an/

ตัวอย่างเช่น

/laot/(n.) 'ทะเล' /laot/+/ -an/>/laotan/ 'มหาสมุทร'

1.1.10 การผสมคำเพื่อสร้างคำนามที่แสดงความเป็นเจ้าของบุรุษที่ 3 หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ /-na/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนามคำกริยา สกรรม คำกริยาอกรรม และคำกริยาบอกสภาพ ตัวอย่างเช่น

/anak/(n.) 'ลูก' /anak/+/ -na/>/anakna/ 'ลูกของเขา'

/makan/(v.tr.) 'กิน' /makan/+/ -na/>/makanna/ 'การกินของเขา'

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəN-} ในข้อ 1.1.1

**มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəN-} ในข้อ 1.1.1

/dudok/(v.intr.) ‘นั่ง’ /dudok/+-na/>/dudokna/ ‘การนั่งของเขา’

/hidup/(v.st.) ‘มีชีวิต’ /hidup/+-na/>/hidupna/ ‘ชีวิตของเขา’

1.2 การพาดำเพื่อสร้างคำกริยา

การพาดำเพื่อสร้างคำกริยาสามารถแบ่งออกเป็น 26 ประเภทย่อย

ดังนี้

1.2.1 การพาดำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีแกนเป็นผู้กระทำ(ประธาน)

ในประโยค* (agentive topic) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {๓๐N-}

* ประโยคในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท คือ ประโยคที่มีแกนเป็นผู้กระทำและประโยคที่มีแกนเป็นผู้ถูกกระทำ ตัวอย่างประโยค 4 ประโยคต่อไปนี้

ก. /saya ๓๐mbaca buku/ ‘ฉันอ่านหนังสือ’

‘ฉัน’ ‘อ่าน’ ‘หนังสือ’

ข. / buku itu saya baca/ ‘หนังสือเล่มนั้น ฉันอ่าน’

‘หนังสือ’ ‘นั้น’ ‘ฉัน’ ‘อ่าน’

ค. */saya baca buku/ ‘ฉันอ่านหนังสือ’

‘ฉัน’ ‘อ่าน’ ‘หนังสือ’

ง. */ buku itu saya ๓๐mbaca/ ‘หนังสือเล่มนั้น ฉันอ่าน’

‘หนังสือ’ ‘นั้น’ ‘ฉัน’ ‘อ่าน’

จากตัวอย่างประโยค 4 ประโยคข้างต้น ประโยค ก. เป็นประโยคที่มีแกนเป็นผู้กระทำ คือ /saya/ ‘ฉัน’ คำกริยาที่ใช้ต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /๓๐๓-/ เสมอ ดังนั้นประโยค ค. จึงเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์ (เครื่องหมาย * หมายถึงประโยคที่ผิดไวยากรณ์) และประโยค ข. เป็นประโยคที่มีแกนเป็นผู้ถูกกระทำ คือ /buku itu/ ‘หนังสือเล่มนั้น’ คำกริยาในประโยค ต้องไม่เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ /๓๐๓-/ ดังนั้น ประโยค ง. จึงเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์

ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-} นี้มี 6 หน่วยคำย่อย คือ /məm-/, /mən-/, /məp-/, /məŋ/, /mə-/ และ /məŋə-/ โดยมีเงื่อนไขการปรากฏดังนี้คือ

/məm/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทยัก ริมฝีปาก ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นของรากศัพท์เป็นเสียงประเภทยัก ริมฝีปาก ยัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยหน้าศัพท์แล้ว เสียงยักไม่ก้องนั้นจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/baca/(v.tr.) ‘อ่าน’ /məm-/+baca/>/məmbaca/ ‘อ่าน(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/pukol/(v.tr.) ‘ตี’ /məm-/+pukol/>*/məmpukol/>/məmukol/

‘ตี(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/mən-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทยัก ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทยัก ยัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยเติมศัพท์แล้ว เสียงพยัญชนะยัก ไม่ก้อง จะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/daki/(v.tr.) ‘ป็น’ /mən-/+daki/>/məndaki/ ‘ป็น(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/tules/(v.tr.) ‘เขี่ยน’ /mən-/+tules/>*/məntules/>/mənules/

‘เขี่ยน(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/məŋ-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทยักเพดานอ่อน ยัก เสียงยักที่เสี้ยนเสียง เสียงเสียดแทรกที่เสี้ยนเสียง และเสียงสระ ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นของรากศัพท์เป็นเสียงประเภทยักเพดานอ่อน ยัก ไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยเติมศัพท์แล้ว เสียงพยัญชนะยัก ไม่ก้องจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/goreŋ/(v.tr.) ‘คว่ำ’ /məŋ-/+goreŋ/>/məŋgoreŋ/

‘คว่ำ(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/kojak/(v.tr.) ‘ปอก’ /məŋ-/+kojak/>*/məŋkojak/>/məŋojak/

‘ปอก(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/məp-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงประเภทยักเพดานแข็ง และฟันเสียดแทรก ในกรณีที่เสียงพยัญชนะต้นของรากศัพท์เป็นเสียงไม่ก้อง เมื่อเติมหน่วยศัพท์แล้ว เสียงพยัญชนะไม่ก้องนั้นจะไม่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น

/jahet/(v.tr.) ‘เย็บ’ /mə-/+/jahet/>/məjahet/ ‘เย็บ(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/curi/(v.tr.) ‘ขโมย’ /mə-/+/curi/>*/məncuri/>/məncuri/
‘ขโมย(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/mə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงนาสิก
เสียงสั้นรัว และเสียงข้างสั้น ตัวอย่างเช่น

/napi/(v.tr.) ‘ร้องเพลง’ /mə-/+/napi/>/mənapi/ ‘ร้องเพลง(มีแกนเป็น
ผู้กระทำ)’

/rəbus/(v.tr.) ‘ต้ม’ /mə-/+/rəbus/>/mərəbus/ ‘ต้ม(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/lateh/(v.tr.) ‘ฝึก’ /mə-/+/lateh/>/məlateh/ ‘ฝึก(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

/məŋə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำพยางค์เดี่ยว ตัวอย่างเช่น

/lap/(v.tr.) ‘เข็ด’ /məŋə-/+/lap/>/məŋəlap/ ‘เข็ด(มีแกนเป็นผู้กระทำ)’

1.2.2 การพาดำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่แสดงถึงการหาหรือรวบรวม
หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-}* ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็น
คำนามเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/damar/(n.) ‘ครึ่ง’ /məN-/+/damar/>/məndamar/ ‘หาหรือรวบรวมครึ่ง’

1.2.3 การพาดำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย"ไปยังสถานที่หรือ
บริเวณที่เป็นจุดมุ่งหมาย" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-}** ซึ่ง
ใช้เติมหน้ารากศัพท์ที่เป็นคำนามและคำบุพบท ตัวอย่างเช่น

/laot/(n.) ‘ทะเล’ /mə-/+/laot/>/məlaot/ ‘ไปยังทะเล’

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {məN-} ในข้อ 1.2.1

** มีหน่วยคำย่อเหมือน {məN-} ในข้อ 1.2.1

/təpi/(prep.) ‘ข้าง’ /məŋ-+/təpi/ > * /məntəpi/ > /məŋəpi/ ‘ไปยังข้างๆ’

1.2.4 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "กลายเป็น" คือ แสดงสภาพการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปเป็นอีกสภาพหนึ่ง หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məŋ-} * ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/puteh/(v.st.), (adj.) ‘ขาว’ /məŋ-+/puteh/ > * /məmputeh/ > /məmuteh/ ‘กลายเป็นขาว’

1.2.5 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "กระทำด้วยตนเอง" (reflexive) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəŋ-} ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาอาการ และคำกริยากรรม หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəŋ-} มี 2 หน่วยคำย่อย ได้แก่ /bə-/ และ /bəŋ-/ แต่ละหน่วยคำย่อยมีเงื่อนไขการปรากฏดังนี้

/bə-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น /r-/

ตัวอย่างเช่น

/rampas/(v.tr.) ‘ยึด’ /bə-+/rampas/ > /bəŋrampas/ ‘ยึดด้วยตัวเอง’

/bəŋ-/ ใช้เติมกับรากศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง

อื่นๆนอกเหนือจาก /r-/ ตัวอย่างเช่น

/baru/(n.) ‘เสื้อ’ /bəŋ-+/baru/ > /bəŋbaru/ ‘ใส่เสื้อด้วยตนเอง’

/səmbuni/(v.intr.) ‘เงยบ’ /bəŋ-+/səmbuni/ > /bəŋsəmbuni/

‘ช้อนตัวเอง’

/cukur/(v.tr.) ‘โกน’ /bəŋ-+/cukur/ > /bəŋcukur/ ‘โกนด้วยตัวเอง’

* มีหน่วยคำย่อยเหมือน {məŋ-} ในข้อ 1.2.1

1.2.6 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย"กระทำร่วมกัน" (reciprocal) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-} และ หน่วยเติมรอบศัพท์ {bəR-__an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-}* ใช้เติมรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาอาการและกริยาสกรรม ตัวอย่างเช่น

/balah/(v.intr.) 'ทะเลาะ' /bər-+/balah/>/bərbalah/ 'ทะเลาะกัน'

/tumbuk/(v.tr.) 'ชก' /bər-+/tumbok/>/bərtumbok/ 'ชกกัน'

หน่วยเติมรอบศัพท์ {bəR**-__an} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นกริยาอาการและกริยาสกรรม ตัวอย่างเช่น

/balah/(v.intr.) 'ทะเลาะ' /bər-+/balah/+/--an/>/bərbalahan/ 'ทะเลาะกัน' (มีความหมายเหมือนกับ /bərbalah/)

/tumbok/(v.tr.) 'ชก' /bər-+/tumbok/+/--an/>/bərtumbokan/ 'ชกกัน' (มีความหมายเหมือนกับ /bərtumbuk/)

การปรากฏของหน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-} และ หน่วยเติมรอบศัพท์ {bəR-__an} นี้ เป็นในลักษณะแปรอิสระ กล่าวคือ รากศัพท์ตัวใดที่สามารถเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-} ก็ยังสามารถเติมหน่วยเติมรอบศัพท์ {bəR-__an} ได้

1.2.7 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย"มี" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-}*** ซึ่งสามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {bəR-} ในข้อ 1.2.5

** มีหน่วยคำย่อเหมือน {bəR-} ในข้อ 1.2.5

*** มีหน่วยคำย่อเหมือน {bəR-} ในข้อ 1.2.5

/baru/(n.) 'เสื้อ' /bər-+/baru/>/bərbaru/ 'มีเสื้อ'

/berat/(v.st.), (adj.) 'หนัก' /bər-+/berat/>/bərberat/ 'มีน้ำหนัก'

1.2.8 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "เกิดผลผลิต"

(productive) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bər-}* ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม ตัวอย่างเช่น

/buah/(n.) 'ผลไม้' /bər-+/buah/>/bərbuah/ 'ออกผล'

1.2.9 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "ใช้สิ่งของนั้น"

หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bər-}** ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม ตัวอย่างเช่น

/kasot/(n.) 'รองเท้า' /bər-+/kasot/>/bərkasot/ 'ใส่รองเท้า'

1.2.10 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่แสดงว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะ

เหมือนกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นรากศัพท์ที่เป็นคำนาม หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-} และหน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-___-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-}*** ตัวอย่างเช่น

/buket/(n.) 'กุหลาบ' /məN-+/buket/>/məmbuket/ 'เป็นเหมือนกุหลาบ'

หน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-___-an} รูปที่ปรากฏคือ

/kə-___-an/ ตัวอย่างเช่น

/cina/(n.) 'คนจีน' /kə-+/cina/+-an/>/kəcinan/ 'เป็นเหมือนคนจีน'

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {bər-} ในข้อ 1.2.5

** มีหน่วยคำย่อเหมือน {bər-} ในข้อ 1.2.5

*** มีหน่วยคำย่อเหมือน {məN-} ในข้อ 1.2.1

1.2.11 การพยางค์เพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "ทำโดยไม่ตั้งใจ"

หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-} ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพ คำกริยาอาการ และคำกริยาอาการ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-} นี้ มี 2 หน่วยคำย่อยคือ /tə-/ และ /tər-/ โดยมีเงื่อนไขการปรากฏดังนี้

/tə-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่พยัญชนะต้นเป็น /r-/ ตัวอย่าง

เช่น

/rusak/(v.st.) 'เสีย' /tə-/+/rusak/ > /tərusak/ 'เสียโดยไม่ตั้งใจ'

/tər-/ เติมหน้ารากศัพท์ที่พยัญชนะต้นเป็นเสียงอื่นนอก

เนื่องจาก /r/ ตัวอย่างเช่น

/tidor/(v.intr) 'นอน' /tər-/+/tidor/ > /tərtidor/ 'นอนโดยไม่ตั้งใจ'

ตั้งใจ'

/makan/(v.tr.) 'กิน' /tər-/+/makan/ > /tərmakan/ 'กินโดยไม่ตั้งใจ'

1.2.12 การพยางค์เพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "ก่อให้เกิดความ

เดือดร้อน" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-__-an} รูปที่ปรากฏคือ /kə-__-an/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาอาการ คำกริยาอาการ และคำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/hujan/(n.) 'ฝน' /kə-/+/hujan/+/an/ > /kəhujanan/ 'ได้รับความเดือดร้อนจากฝน(เปียก)'

/mati/(v.intr.) 'ตาย' /kə-/+/mati/+/an/ > /kəmatian/ 'ได้รับความเดือดร้อนจากการตาย'

/curi/(v.tr.) 'ขโมย' /kə-/+/curi/+/an/ > /kəcurian/ 'ได้รับความเดือดร้อนจากการถูกขโมย'

/panas/(v.st.), (adj.) 'ร้อน' /kə-/+/panas/+/an/ > /kəpanasan/ 'ได้รับความเดือดร้อนจากความร้อน(ร้อน)'

1.2.13 การพसानคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย"อยู่ในสภาพนั้นแล้ว" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-}* ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม ตัวอย่างเช่น

/tutop/(v.tr.) 'ปิด' /təR-+/tutop/>/tərtutop/ 'อยู่ในสภาพปิดอยู่แล้ว'

1.2.14 การพसानคำเพื่อสร้างคำกริยาบอกสภาพที่มีความหมาย"มีหรือมีลักษณะเหมือนสิ่งของที่เป็นรากศัพท์อยู่เป็นจำนวนมาก" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-}, {-ər-} และ {-əm-}

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-} รูปที่ปรากฏ คือ /-əl-/

ตัวอย่างเช่น

/kabot/(n.) 'ฝุ่น' /kabot+/{-əl-}/kəlabot/ 'มีฝุ่นมาก'

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-ər-} รูปที่ปรากฏ คือ /-ər-/

ตัวอย่างเช่น

/sabot/(n.) 'กามมะพร้าว' /sabot+/{-ər-}/sərabot/ 'ยุ่ง(เหมือนกับกามมะพร้าว)มาก'

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əm-} รูปที่ปรากฏ คือ /-əm-/

ตัวอย่างเช่น

/guroh/(n.) 'ฟ้าร้อง' /guroh+/{-əm-}/gəmurəh/ 'ดัง(เหมือนฟ้าร้อง)มาก'

1.2.15 การพसानคำเพื่อสร้างคำกริยาที่แสดงความเข้มหรือระดับที่สูงขึ้นของการกระทำหรือสภาพเดิมที่เป็นอยู่ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-}, {-ər-} และ {-əm-}

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {təR-} ในข้อ 1.2.11

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-} รูปที่ปรากฏ คือ /-əl-/
 ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นกริยากรรม คำกริยากรรม และคำกริยาบอกสภาพ ตัวอย่าง
 เช่น

/təkan/(v.tr.) ‘กด’ /təkan/+/ə-/->/tələkan/ ‘กดแรงๆ(ด้วยศอก)’
 /tikah/(v.intr.) ‘เลือก’ /tikah/+/ə-/->/təlikah/ ‘เลือกมาก’
 /kəmbəŋ/(v.st.) ‘พอง’ /kəmbəŋ/+/ə-/->/kələməŋ/ ‘พองมาก’

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-ər-} รูปที่ปรากฏ คือ /-ər-/ ซึ่ง
 ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นกริยากรรม คำกริยาบอกสภาพและคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/godak/(v.tr.) ‘เขย่า’ /godak/+/ə-/->/gərodak/ ‘เขย่าแรงๆ’
 /kontaŋ/(v.st.) ‘แห้ง’ /kontaŋ/+/ə-/->/kərontaŋ/ ‘แห้งมาก’

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əm-} รูปที่ปรากฏ คือ /-əm-/ ซึ่ง
 ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพและคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/kuniŋ/(v.st.), (adj.) ‘เหลือง’ /kuniŋ/+/ə-/->/kəmuniŋ/
 ‘เหลืองมาก’

1.2.16 การพาดำเพื่อสร้างคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบระดับ
หรือปริมาณหรือสภาพที่เท่ากัน หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {sə-} ซึ่งรูป
 ปรากฏคือ /sə-/ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {sə-} นี้ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพหรือ
 คำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/besar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ /sə-/+/besar//səbesar/ ‘ใหญ่เท่ากันกับ...’

1.2.17 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาแสดงการเปรียบเทียบระดับหรือปริมาณหรือสภาพที่สูงหรือมากที่สุด หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-}* ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/bəsar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ /təR-+/bəsar/>/tərbəsar/ ‘ใหญ่ที่สุด’

1.2.18 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่แสดงถึงความสามารถของ ผู้กระทำ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-}** ซึ่งสามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรมเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/aŋkat/(v.tr.) ‘ยก’ /təR-+/aŋkat/>/təraŋkat/ ‘สามารถยก’

1.2.19 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมายถูกกระทำ (passive) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {di-} รูปที่ปรากฏคือ /di-/ ซึ่งสามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรมเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/makan/(v.tr.) ‘กิน’ /di-+/makan/>/dimakan/ ‘ถูกกิน’

1.2.20 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย “สิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกใช้หรือถูกทำให้เป็นของอีกอย่างหนึ่งหรือทำให้เป็นเหมือนกับรากศัพท์” หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-} และหน่วยเติมรอบศัพท์ {həR-__-an}

หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-}*** ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนามเท่านั้น ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกน รากศัพท์ที่เติม {pəR-} แล้ว จะต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-} และ {di-} ในกรณีที่เป็นกรรมวาจก (passive voice) ตัวอย่างเช่น

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {təR-} ในข้อ 1.2.11

**มีหน่วยคำย่อเหมือน {təR-} ในข้อ 1.2.11

***มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

/alat/(n.) 'เครื่องมือ'

/pəR-/+alat/ > /pəralat/ 'ทำ...เป็นเครื่องมือ' (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/məm-/+pəralat/ > /məmpəralat/ 'ทำ...เป็นเครื่องมือ'

/di-/+pəralat/ > /dipəralat/ 'ถูกทำเป็นเครื่องมือ'

หน่วยเติมรอบศัพท์ {bəR- * ___-kan} ใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนามเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/bantal/(n.) 'หมอน' /bəR-/+bantal/ + /-kan/ > /bərbantalkan/ 'ทำ...เป็นหมอน'

การปรากฏของหน่วยเติมศัพท์ {pəR-} และ {bəR- ___-an} จะเป็นในลักษณะสลับหลักกัน

1.2.21 การผสานคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "เป็เหตุให้ทำ" (causative) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} และ {-i}

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} รูปที่ปรากฏคือ /-kan/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาอาการ คำกริยาบอกสภาพ คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท และคำบอกจำนวน ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกน รากศัพท์ที่เติม {-kan} แล้ว จะต้องเติมหน่วยเติมศัพท์หน้าศัพท์ {məN-} และถ้าจะให้เป็นการรวมวากก็ให้เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {di-} หลังจากเติม {-kan} ดังตัวอย่างต่อไปนี้

* มีหน่วยคำย่อเหมือน {bəR-} ในข้อ 1.2.5

/hamba/(n.) ‘ทาส’

/hamba/+/-kan/>/hambakan/ ‘ทำให้เป็นทาส’

/๓๑๓-/+/hambakan/>/๓๑๓hambakan/ ‘ทำให้เป็นทาส(มีผู้กระทำเป็นแกน)’
(หมายถึง ก ทำให้ ๓ เป็นทาส)

/di-/+/hambakan/>/dihambakan/ ‘ถูกทำให้เป็นทาส’

(หมายถึง ก ถูกทำให้เป็นทาส)

/tidor/(v.intr.) ‘นอน’ (หมายถึง ก นอน)

/tidor/+/-kan/>/tidorkan/ ‘ทำให้นอน’ (หมายถึง ก ทำให้ ๓ นอน)

/๓๑๓-/+/tidorkan/>*/๓๑๓tidorkan/>/๓๑๓tidorkan/ ‘ทำให้...นอน’
(มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/tidorkan/>/ditidorkan/ ‘ถูกทำให้นอน’ (หมายถึง ก ถูกทำให้นอน)

/besar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ (หมายถึง ก ใหญ่)

/besar/+/kan/>/besarakan/ ‘ทำให้ใหญ่’ (หมายถึง ก ทำให้ ๓ ใหญ่)

/๓๑๓-/+/besarakan/>/๓๑๓besarakan/ ‘ทำให้ใหญ่’ (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/besarakan/>/dibesarakan/ ‘ถูกทำให้ใหญ่’ (หมายถึง ก ถูกทำให้ใหญ่)

/səgəra/(adv.) ‘รีบ’ (หมายถึง ก รีบ)

/səgəra/+/-kan/>/səgəraakan/ ‘ทำให้รีบ’ (หมายถึง ก ทำให้ ๓ รีบ)

/๓๑๓-/+/səgəraakan/>*/๓๑๓səgəraakan/>/๓๑๓səgəraakan/ ‘ทำให้รีบ’
(มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/səgəraakan/>/disəgəraakan/ ‘ถูกทำให้รีบ’ (หมายถึง ก ถูกทำให้รีบ)

/hamper/(prep.) 'ไกล' (หมายถึง ก ไกล)

/hamper/+/--kan/>/haperkan/ 'ท่า...ให้ไกล' (หมายถึง ก ทำให้ ข ไกล)

/məŋ-/+/hamperkan/>/məŋhamperkan/ 'ท่า...ให้ไกล' (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/hamperkan/>/dihamperkan/ 'ถูกทำให้ไกล' (หมายถึง ก ถูกทำให้

ไกล)

/satu/(num.) 'หนึ่ง' (หมายถึง ก เป็นหนึ่ง)

/satu/+/--kan/>/satukan/ 'ท่า...ให้เป็นหนึ่ง' (หมายถึง ก ทำให้ ข เป็นหนึ่ง)

/məŋ-/+/satukan/>*/məŋsatukan/>/məŋatukan/ 'ท่า...ให้เป็นหนึ่ง'

(มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/satukan/>/disatkan/ 'ถูกทำให้เป็นหนึ่ง' (หมายถึง ก ถูกทำให้

เป็นหนึ่ง)

หน่วยเติมหลังศัพท์ {-i} รูปที่ปรากฏ คือ /-i/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาอาการ คำกริยาบอกสภาพ คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท และคำบอกจำนวน คำที่ได้จากการเติม {-i} นี้ ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกน จะต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {məŋ-} และถ้าจะให้เป็นการรวมวากก็ให้เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {di-} ดังตัวอย่างต่อไปนี้

/hamba/(n.) 'ทาส'

/hamba/+/--i/>/hambai/ 'ท่า...ให้เป็นทาส' (หมายถึง ก ทำให้ ข เป็นทาส)

/məŋ-/+/hambai/>/məŋhambai/ 'ท่า...ให้เป็นทาส' (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/hambai/>/dihambai/ 'ถูกทำให้เป็นทาส' (หมายถึง ก ถูกทำให้เป็น

ทาส)

/jatoh/(v.intr.) 'ตก' (หมายถึง ก ตก)

/jatoh/+/--i/>/jatohi/ 'ท่า...ให้ตก' (หมายถึง ก ทำให้ ข ตก)

/məŋ-/+/jatohkan/>/məŋjatohi/ 'ท่า...ให้ตก' (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/jatohi/>/dijatohi/ 'ถูกทำให้ตก' (หมายถึง ก ถูกทำให้ตก)

/baek/(v.st.), (adj.) ‘ดี’ (หมายถึง ก ดี)

/baek/+/i/ > /baeki/ ‘ทำ...ให้ดี’ (หมายถึง ก ทำให้ ช ดี)

/məm-/+/baeki/ > /məmbaeki/ ‘ทำ...ให้ดี’ (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/+/baeki/ > /dibaeki/ ‘ถูกทำให้ดี’ (หมายถึง ก ถูกทำให้ดี)

/sudah/(adv.) ‘เสร็จ’

/sudah/+/i/ > /sudahi/ ‘ทำ...ให้เสร็จ’ (หมายถึง ก ทำให้ ช เสร็จ)

/məŋ-/+/sudahi/ > * /məŋsudani/ > /məŋudahi/ ‘ทำ...ให้เสร็จ’

(มีผู้กระทำเป็นแกน)

/sudahi/ ‘ทำ...ให้เสร็จ’ /di-/+/sudahi/ > /disudahi/ ‘ถูกทำให้เสร็จ’

(หมายถึง ก ถูกทำให้เสร็จ)

/hamper/(prep.) ‘ใกล้’

/hamper/+/i/ > /hamperi/ ‘ทำ...ให้ใกล้’ (หมายถึง ก ทำให้ ช ใกล้)

/məŋ-/+/hamperi/ > /məŋhamperi/ ‘ทำ...ให้ใกล้’ (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/hamperi/ ‘ทำ...ให้ใกล้’ /di-/+/hamperi/ > /dihamperi/ ‘ถูกทำให้ใกล้’

(หมายถึง ก ถูกทำให้ใกล้)

/satu/(num.) ‘หนึ่ง’

/satu/+/i/ > /satui/ ‘ทำ...ให้เป็นหนึ่ง’ (หมายถึง ก ทำให้ ช เป็นหนึ่ง)

/məŋ-/+/satui/ > * /məŋsatui/ > /məŋatui/ ‘ทำ...ให้เป็นหนึ่ง’ (มีผู้กระทำ

เป็นแกน)

/di-/+/satui/ > /disatui/ ‘ถูกทำให้เป็นหนึ่ง’ (หมายถึง ก ถูกทำให้เป็นหนึ่ง)

1.2.22 การผส่วนค่าเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย “ทำเพื่อผู้ใด

ผู้หนึ่ง” (benefactive) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} รูปที่ปรากฏ คือ /-kan/ ซึ่งสามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาสกรรมเท่านั้น ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกน รากศัพท์ที่เติม {-kan} แล้ว ต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-}

และถ้าจะให้เป็นการรวมวากก็ให้เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {di-} หลังจากเติม {-kan} แล้ว ตัวอย่างเช่น

/bəli/(v.tr.) 'ซื้อ' (หมายถึง ก ซื้อ ของสิ่งหนึ่ง)

/bəli+/-kan/>/bəlikan/ 'ซื้อ...เพื่อ' (หมายถึง ก ซื้อของสิ่งหนึ่งเพื่อ ข)

/mə-+/-bəlikan/>/məbəlikan/ 'ซื้อ...เพื่อ' (เน้นผู้กระทำ)

/di-+/-bəlikan/>/dibəlikan/ 'ถูกซื้อเพื่อ' (หมายถึง ก ของสิ่งหนึ่งถูก

ซื้อเพื่อ ก)

1.2.23 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "ทำให้มีสภาพ
นั้นเพิ่มหรือสูงมากยิ่งขึ้น" หน่วยเติมศัพท์ที่หน้านี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-}* ซึ่ง
สามารถเติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพและคำคุณศัพท์เท่านั้น รากศัพท์ที่เติมหน่วยเติมหน้า
ศัพท์ {pəR-} แล้ว อาจเติมหน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} หรือไม่เติมก็ได้ และจะต้องเติมหน่วย
เติมหน้าศัพท์ {məN-} ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีแกนเป็นผู้กระทำ และ {di-} ในกรณีที่เป็น
กรรมวากเสมอ ตัวอย่างเช่น

/bəsar/(v.st.), (adj.) 'ใหญ่'

/pəR+/-bəsar/>/pərbəsar/ 'ทำให้ใหญ่ยิ่งขึ้น' (หมายถึง ก ทำให้ ข ใหญ่

ยิ่งขึ้น)

/pərbəsar+/-kan/>/pərbəsar(kan)/ 'ทำให้ใหญ่ยิ่งขึ้น'

/mə-+/-pərbəsar(kan)/>/məmpərbəsar(kan)/ 'ทำให้ใหญ่ยิ่งขึ้น'

/di-/-pərbəsar(kan)/>/dipərbəsar(kan)/ 'ถูกทำให้ใหญ่ยิ่งขึ้น'

(หมายถึง ก ถูกทำให้ใหญ่ยิ่งขึ้น)

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

1.2.24 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "ถูกกระทำแล้ว" (past passive) หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {bəR-}* ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรมเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/tules/(v.tr.) เขียน /bər-+/tules/>/bərtules/ 'ถูกเขียนแล้ว'

1.2.25 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่แสดงเป้าหมาย หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-i} รูปที่ปรากฏ คือ /-i/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม และคำบุพบท คำที่ได้จากการเติม {-i} นี้ ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกนจะต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-} ดังตัวอย่างต่อไปนี้

/naik/(v.intr.) 'ขึ้น'

/naik+/-i/>/naiki/ 'ขึ้นบน'

/mə-+/naiki/>/mənaiki/ 'ขึ้นบน' (มีแกนเป็นผู้กระทำ)

1.2.26 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมาย "เป็นเหตุให้ทำ โดยเป็นการกระทำที่มีวิธีการและขั้นตอน" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR}* ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาบอกสภาพ คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท และคำบอกจำนวน รากศัพท์ที่เติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {pəR-} แล้ว อาจเติมหน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} หรือ {-i} หรือไม่เติมก็ได้ และจะต้องเติมหน่วยเติมหน้าศัพท์ {məN-} ในกรณีที่ใช้ในประโยคที่มีผู้กระทำเป็นแกน และ {di-} ในกรณีที่เป็นกรรมวาจกเสมอ ตัวอย่างเช่น

*มีหน่วยคำย่อเหมือน {bəR-} ในข้อ 1.2.5

**มีหน่วยคำย่อเหมือน {pəR-} ในข้อ 1.1.1

/hamba/(n.) 'ทาส'

/per-+/hamba+/perhamba/

/perhamba+/(-kan/)>/perhamba(kan)/

/perhamba+/(-i/)>/perhamba(i)/

} 'ทำ...ให้เป็นทาส' (มีวิธีการ
และขั้นตอน)

/mem-/ { +/perhamba(kan)/>/memperhamba(kan)/ } 'ทำ...ให้เป็นทาส' (มีขั้นตอน)
 { +/perhamba(i)/>/memperhamb(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/perhamba(kan)/>/diperhamba(kan)/ } 'ถูกทำให้เป็นทาส' (มีขั้นตอน)
 { +/perhambai/>/diperhamba(i)/ }

/aku/(v.tr.) 'ยอมรับ'

/per-+/aku/>/peraku/

/peraku+/(-kan/)>/peraku(kan)/

/peraku+/(-i/)>/peraku(i)/

} 'ทำ...ให้ยอมรับ' (มีวิธีการและ
ขั้นตอน)

/mem-/ { +/peraku(kan)/>/memperaku(kan)/ } 'ทำ...ให้ยอมรับ' (มีขั้นตอน)
 { +/peraku(i)/>/memperaku(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/peraku(kan)/>/diperaku(kan)/ } 'ถูกทำให้ยอมรับ' (มีขั้นตอน)
 { +/peraku(i)/>/diperaku(i)/ }

/setuju/(v.intr.) 'เห็นด้วย'

/per-+/setuju/>/persetujuan/

/persetujuan+/(-kan/)>/persetujuan(kan)/

/persetujuan+/(-i/)>/persetujuan(i)/

} 'ทำ...ให้เห็นด้วย' (มีวิธีการ
และขั้นตอน)

/mem-/ { +/persetujuan(kan)/>/mempersetujuan(kan)/ } 'ทำ...ให้เห็นด้วย' (มีขั้นตอน)
 { +/persetujuan(i)/>/mempersetujuan(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/persetujuan(kan)/>/dipersetujuan(kan)/ } 'ถูกทำให้เห็นด้วย'
 { +/persetujuan(i)/>/dipersetujuan(i)/ } (มีขั้นตอน)

/baek/(v.st.), (adj.) 'ดี'

/pər-+/baek/ > /pə**ɹ**baek/

/pə**ɹ**baek/+(/-kan/)>/pə**ɹ**baek(kan)/

/pə**ɹ**baek/+(/-i/)>/pə**ɹ**baek(i)/

} 'ทำ...ให้ดี' (มีวิธีการและขั้นตอน)

/mə**m**-/ { +/pə**ɹ**bek(kan)/ > /mə**m**pə**ɹ**baek(kan)/ } 'ทำ...ให้ดี' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**baek(i)/ > /mə**m**pə**ɹ**baek(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/pə**ɹ**baek(kan)/ > /di**pə**ɹbaek(kan)/ } 'ถูกทำให้ดี' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**baek(i)/ > /di**pə**ɹbaek(i)/ }

/sudah/(adv.) 'แล้ว'

/pər-+/sudah/ > /pə**ɹ**sudah/

/pə**ɹ**sudah/+(/-kan/)>/pə**ɹ**sudah(kan)/

/pə**ɹ**sudah/+(/-i/)>/pə**ɹ**sudah(i)/

} 'ทำ...ให้แล้ว(เสร็จ)'
 (มีวิธีการและขั้นตอน)

/mə**m**-/ { +/pə**ɹ**sudah(kan)/ > /mə**m**pə**ɹ**sudah(kan)/ } 'ทำ...ให้แล้ว' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**sudah(i)/ > /mə**m**pə**ɹ**sudah(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/pə**ɹ**sudah(kan)/ > /di**pə**ɹsudah(kan)/ } 'ถูกทำให้แล้ว' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**sudah(i)/ > /di**pə**ɹsudah(i)/ }

/hamper/(prep.) 'ใกล้'

/pər+/hamper/ > /pə**ɹ**hamper/

/pə**ɹ**hamper/+(/-kan/)>/pə**ɹ**hə**pə**r(kan)/

/pə**ɹ**hamper/+(/-i/)>/pə**ɹ**hə**pə**r(i)/

} 'ทำ...ให้ใกล้' (มีวิธีการและขั้นตอน)

/mə**m**-/ { +/pə**ɹ**hamper(kan)/ > /mə**m**pə**ɹ**hə**pə**r(kan)/ } 'ทำ...ให้ใกล้' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**hamper(i)/ > /mə**m**pə**ɹ**hə**pə**r(i)/ } (มีผู้กระทำเป็นแกน)

/di-/ { +/pə**ɹ**hamper(kan)/ > /di**pə**ɹhə**pə**r(kan)/ } 'ถูกทำให้ใกล้' (มีขั้นตอน)
 +/pə**ɹ**hamper(i)/ > /di**pə**ɹhə**pə**r(i)/ }

/satu/(num.)	'หนึ่ง'				
/pər-/+ /satu/ >> /pərsatu/	} 'ทำ...ให้เป็นหนึ่ง' (มีวิธีการและขั้นตอน)				
/pərsatu/+ (/ -kan /) >> /pərsatu(kan) /					
/pərsatu/+ (/ -i /) >> /pərsatu(i) /					
/mə- /	<table> <tr> <td>{ + /pərsatu(kan) / >> məpərsatu(kan) /</td> <td>'ทำ...ให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)</td> </tr> <tr> <td>{ + /pərsatu(i) / >> məpərsatu(i) /</td> <td>(มีผู้กระทำเป็นแกน)</td> </tr> </table>	{ + /pərsatu(kan) / >> məpərsatu(kan) /	'ทำ...ให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)	{ + /pərsatu(i) / >> məpərsatu(i) /	(มีผู้กระทำเป็นแกน)
{ + /pərsatu(kan) / >> məpərsatu(kan) /	'ทำ...ให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)				
{ + /pərsatu(i) / >> məpərsatu(i) /	(มีผู้กระทำเป็นแกน)				
/di- /	<table> <tr> <td>{ + /pərsatu(kan) / >> dipərsatu(kan) /</td> <td rowspan="2">'ถูกทำให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)</td> </tr> <tr> <td>{ + /pərsatu(i) / >> dipərsatu(i) /</td> </tr> </table>	{ + /pərsatu(kan) / >> dipərsatu(kan) /	'ถูกทำให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)	{ + /pərsatu(i) / >> dipərsatu(i) /	
{ + /pərsatu(kan) / >> dipərsatu(kan) /	'ถูกทำให้เป็นหนึ่ง' (มีขั้นตอน)				
{ + /pərsatu(i) / >> dipərsatu(i) /					

1.3 การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์

การผสมคำเพื่อสร้างคุณศัพท์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้คือ การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายว่า "มีหรือมีลักษณะเหมือน(สิ่งนั้นที่เป็นรากศัพท์) เป็นจำนวนมาก" และการผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม

1.3.1 การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายว่า "มีหรือมีลักษณะเหมือน(สิ่งนั้นที่เป็นรากศัพท์) เป็นจำนวนมาก" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-}, {-ər-} และ {-əh-}

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-əl-} มีรูปปรากฏ คือ /-əl-/

ตัวอย่างเช่น

/kəbət/(n.) 'ฝู่น' /kəbət/+ /-əl- / >> /kələbət/ 'ที่มีฝู่นมาก'

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-ər-} มีรูปปรากฏ คือ /-ər-/

ตัวอย่างเช่น

/səbət/(n.) 'กามมะพร้าว' /səbət/+ /-ər- / >> /sərabət/ 'ที่ยุ่ง(เหมือนกามมะพร้าว)มาก'

หน่วยเติมกลางศัพท์ {-๑๓-} มีรูปปรากฏ คือ /-๑๓-/

ตัวอย่างเช่น

/guroh/(n.) 'ฟ้าร้อง' /guroh+/-๑๓-/>/g๑๓uroh/ 'ที่ดังมาก (เหมือนฟ้าร้อง)'

1.3.2 การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมรอบศัพท์ {kə-...-an} รูปที่ปรากฏคือ /kə-...-an/ ตัวอย่างเช่น

/bandar/(n.) 'เมือง' /kə-+/bandar+/-an/>/kəbandaran/ 'ที่เกี่ยวข้องกับเมือง'

1.4 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์

การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงเวลาที่เพิ่งสิ้นสุดของการกระทำ และการผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงความถี่

1.4.1 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงเวลาที่เพิ่งสิ้นสุดของการกระทำ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {sə-} รูปที่ปรากฏคือ /sə-/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม และคำกริยาวิเศษณ์ ตัวอย่างเช่น

/sampai/(v.tr.) ถึง /sə-+/sampai/>/səsampai/ 'ทันทีทันใดที่ถึง'

/sudah/(adv.) เสร็จ /sə-+/sudah/>/səsudah/ 'ทันทีทันใดที่เสร็จ'

1.4.2 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงความถี่ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-an} มีรูปปรากฏคือ /-an/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม ตัวอย่างเช่น

/hari/(n.), (clf.) 'วัน' /hari+/-an/>/narian/ 'ทุกวัน, รายวัน'

1.5 การผสมคำเพื่อสร้างคำลักษณนาม

การผสมคำเพื่อสร้างคำลักษณนามในภาษามลายูมาตรฐานมีประเภทเดียวคือ การผสมคำเพื่อสร้างคำลักษณนามที่มีความหมาย "จำนวนหนึ่ง" หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้

คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {sə-} มีรูปปรากฏคือ /sə-/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำลักษณนาม และคำนาม ตัวอย่างเช่น

/ekor/(clf.), (n.) ‘หาง, ลักษณนามใช้สำหรับสัตว์’ /sə-/+/ekor/>

/səekor/ ‘หนึ่งตัว’

/pinang/(clf.), (n.) ‘จาน’ /sə-/+/pinang/> /səpinang/ ‘หนึ่งจาน’

1.6 การผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถาม

การผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถามในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท คือ การผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถามที่แสดงถึงการเน้น และการผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (yes-no question)

1.6.1 การผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถามที่แสดงถึงการเน้น หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kah} รูปที่ปรากฏ คือ /-kah/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำถามเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/apa/(q.) ‘อะไร’ /apa+/--kah/>/apakah/ ‘อะไร(เน้น)’

/bila/(q.) ‘เมื่อไร’ /bila+/--kah/>/bilakah/ ‘เมื่อไร(เน้น)’

/siapa/(q.) ‘ใคร’ /siapa+/--kah/>/siapakah/ ‘ใคร(เน้น)’

1.6.2 การผสมคำเพื่อสร้างคำแสดงคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kah} รูปที่ปรากฏ คือ /-kah/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยาบอกสภาพ คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบอกจำนวน และคำบุพบท ตัวอย่างเช่น

/baru/(n.) ‘เสื้อ’ /baru+/--kah/>/barukah/ ‘เสื้อหรือ’

/besar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ /besar+/--kah/>/besar^hkah/ ‘ใหญ่หรือ’

/cepat/(adv.) ‘เร็ว’ /cepat+/--kah/>/cepat^hkah/ ‘เร็วหรือ’

/satu/(num.) ‘หนึ่ง’ /satu+/--kah/>/satu^hkah/ ‘หนึ่งหรือ’

/dekat/(prep.) ‘ใกล้’ /cepat+/--kah/>/cepat^hkah/ ‘ใกล้หรือ’

1.7 การพसानคำเพื่อสร้างคำปฏิเสธแบบเน้น

การพसानคำเพื่อสร้างคำปฏิเสธในภาษามลายูมาตรฐานมีประเภทเดียว คือ การพसानคำเพื่อสร้างคำปฏิเสธที่แสดงการเน้นจากรากศัพท์ที่เป็นคำปฏิเสธ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-lah} ซึ่งมีรูปปรากฏเป็น /-lah/ ตัวอย่างเช่น /bukan/(neg.) ‘ไม่ใช่’ /bukan+/-lah/>/bukanlah/ ‘ไม่ใช่(เน้น)’

1.8 การพसानคำเพื่อสร้างคำแสดงคำสั่ง

การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่งในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท คือ การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่งเชิงบังคับ และ การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่งในลักษณะเชิญชวน

1.8.1 การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่งเชิงบังคับ หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} มีรูปปรากฏ คือ /-kan/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม คำกริยาอาการ คำกริยาบอกสภาพ และคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น

/baca/(v.tr.) ‘อ่าน’ /baca+/-kan/>/bacakan/ ‘จงอ่าน’

/datan/(v.intr.) ‘มา’ /datan+/-kan/>/datankan/ ‘จงมา’

/besar/(v.st.), (adj.) ‘ใหญ่’ /besar+/-kan/>/besarkan/

‘จงทำให้ใหญ่’

1.8.2 การพसानคำเพื่อสร้างคำสั่งในลักษณะเชิญชวน หน่วยเติมศัพท์ที่ทำหน้าที่นี้ คือ หน่วยเติมหลังศัพท์ {-lah} รูปที่ปรากฏ คือ /-lah/ ซึ่งใช้เติมกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรมและคำกริยาอาการ ตัวอย่างเช่น

/makan/(v.tr.) ‘กิน’ /makan+/-lah/>/makanlah/ ‘เชิญกิน, กินเถอะ’

/tidor/(v.intr.) ‘นอน’ /tidor+/-lah/>/tidorlah/ ‘เชิญนอน, นอนเถอะ’

จากผลการวิเคราะห์การพसानคำในภาษามลายูมาตรฐานข้างต้น พอสรุปได้ว่า หน่วยเติมศัพท์ที่ใช้ในการพसानคำนั้นมีทั้งหมด 21 หน่วยคำด้วยกัน ได้แก่ {peh-}, {peR-}, {pə-}, {məN-}, {bəR-}, {təR-}, {di-}, {sə-}, {-əl-}, {-əm-}, {ər-}, {-an}, {-na}, {-i}, {-kan}, {-kah}, {-lah}, {pəN-___an}, {pəR-___an}, {kə-___an}

และ {bəR--ən} ซึ่งแต่ละหน่วยคำมีรูปปรากฏ หน้าที่ และความหมายต่างๆ ดังที่แสดงไว้ใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงหน่วยเติมศัพท์ รูปที่ปรากฏ หน้าที่ และความหมาย ที่ใช้ใน
ภาษามลายูมาตรฐาน

หน่วยเติมศัพท์	รูปที่ปรากฏ	หน้าที่และความหมาย
{pəN-}	/pəm-/ /pən-/ /pəŋ-/ /məŋ-/ /pə-/ /pəŋə/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมายเป็นเครื่องมือ
{pəR-}	/pər-/ /pə-/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมายสิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกใช้หรือถูกทำให้เป็น ของอีกอย่างหนึ่งหรือทำให้เป็นเหมือนกับรากศัพท์ แสดงความหมายทำให้มีสภาพเพิ่มหรือสูงมากขึ้น แสดงความหมายเป็นเหตุให้ทำโดยเป็นการกระทำที่มี การตั้งใจ มีวิธีการและขั้นตอน
{pə-}	/pə-/	แสดงความหมายเป็นผู้ถูกกระทำ แสดงความหมายเป็นอาชีพ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วยเติมศัพท์	รูปที่ปรากฏ	หน้าที่และความหมาย
{๓๑N-}	/๓๑๓-/ /๓๑๓-/ /๓๑๓-/ /๓๑๓-/ /๓๑-/ /๓๑๓๑-/	แสดงประโยคที่มีแกนเป็นผู้กระทำ แสดงถึงการหาหรือรวบรวม แสดงความหมาย "ไปยังสถานที่หรือบริเวณที่เป็นจุดมุ่งหมาย" แสดงความหมาย "กลายเป็น" แสดงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นรากศัพท์ที่เป็นคำนาม
{b๑R-}	/b๑r-/ /b๑-/	แสดงความหมาย "กระทำให้กับตัวเอง" แสดงความหมาย "กระทำร่วมกัน" แสดงความหมาย "มี" แสดงความหมาย "เกิดผลผลิต" แสดงความหมาย "ใช้ (ของสิ่งนั้น)"
{t๑R-}	/t๑r-/ /t๑-/	แสดงความหมาย "ทำโดยไม่ได้ใจ" แสดงความหมาย "อยู่ในสภาพนั้นแล้ว" แสดงถึงความสามารถของผู้กระทำ แสดงการเปรียบเทียบระดับหรือปริมาณหรือสภาพที่สูงหรือมากที่สุด
{di-}	/di-/	แสดงความหมาย "ถูกระทำ"

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วยเติมศัพท์	รูปที่ปรากฏ	หน้าที่และความหมาย
{sə-}	/sə-/	แสดงการเปรียบเทียบระดับหรือปริมาณหรือสภาพที่เท่ากัน แสดงเวลาที่เพิ่งสิ้นสุดของการกระทำ แสดงจำนวน"หนึ่ง"
{-əl-}	/-əl-/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมาย"มีหรือมีลักษณะเหมือนสิ่งของที่เป็นรากศัพท์อยู่จำนวนมาก" แสดงความเข้มหรือระดับที่สูงขึ้นของการกระทำหรือสภาพ
{-əm-}	/-əm-/	แสดงความเข้มหรือระดับที่สูงขึ้นของการกระทำหรือสภาพ แสดงประเภทที่หลากหลาย
{-ər-}	/-ər-/	แสดงความเข้มหรือระดับที่สูงขึ้นของการกระทำหรือสภาพ
{-an-}	/-an/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมายเป็นสถานที่ แสดงประเภทที่หลากหลาย แสดงความถี่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วยเติมศัพท์	รูปที่ปรากฏ	หน้าที่และความหมาย
{-na}	/-na/	แสดงความเป็นเจ้าของบุรุษที่ 3
{-i}	/-i/	แสดงความหมาย"เป็นเหตุให้ทำ" แสดงทิศทาง
{-kan}	/-kan/	แสดงความหมาย"เป็นเหตุให้ทำ" แสดงคำสั่งเชิงบังคับ
{-kah}	/-kah/	แสดงคำถามที่เป็นการเน้น แสดงคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ
{-lah}	/-lah/	แสดงปฏิเสธที่เป็นการเน้น แสดงคำสั่งในลักษณะเชิญชวน
{pəN---an}	/pəŋ---an/ /pən---an/ /pəŋ---an/ /pəŋ---an/ /pə---an/ /pəŋə---an/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมายเป็นสถานที่ แสดงความหมายเป็นอาชีพ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วยเติมศัพท์	รูปที่ปรากฏ	หน้าที่และความหมาย
{pəR-___-an}	/pəR-___-an/ /pə-___-an/	แสดงความหมายเป็นผู้กระทำ แสดงความหมายเป็นสถานที่ แสดงประเภทที่หลากหลาย
{kə-___-an}	/kə-___-an/	แสดงการเป็นนามธรรม แสดงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะเหมือนๆกับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นรากศัพท์ที่เป็นคำนาม แสดงความหมาย"ก่อให้เกิดความเดือดร้อน"
{bəR-___-an}	/bəR-___-an/ /bə-___-an/	แสดงความหมาย"กระทำร่วมกัน" แสดงความหมาย"สิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกใช้หรือถูกทำให้ เป็นของอีกอย่างหนึ่งหรือทำให้เป็นเหมือนกับ กับรากศัพท์"

เป็นที่น่าสังเกตว่า หน่วยเติมศัพท์ส่วนใหญ่ในภาษามลายูมาตรฐานไม่สามารถเติมกับรากศัพท์ทุกศัพท์ ยกเว้นหน่วยเติมศัพท์ต่อไปนี้ คือ หน่วยเติมหน้าศัพท์ {təR-} ที่แสดงการเปรียบเทียบระดับหรือปริมาณหรือสภาพที่สูงหรือมากที่สุด {di-} ที่แสดงความหมาย"ถูกกระทำ" {sə-} ที่แสดงการเปรียบเทียบระดับหรือปริมาณหรือสภาพที่เท่ากันและแสดงจำนวน"หนึ่ง" และหน่วยเติมหลังศัพท์ {-kan} ที่แสดงคำสิ่งเชิงบังคับ {-kab} ที่แสดงคำถามที่เป็นการเน้นและคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ {-lab} ที่แสดงปฏิเสธที่เป็นการเน้นและแสดงคำสิ่งในลักษณะเชิญชวนเท่านั้นที่สามารถเติมกับรากศัพท์ได้ทุกศัพท์

2. การผสมคำ

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าคำผสมนั้นปรากฏเป็นอันดับสามในอัตราร้อยละ

5.15 ในการศึกษาการผสมคำในภาษามลายูมาตรฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยการแบ่งประเภทของการผสมคำโดยใช้คำที่ได้จากการผสมคำเป็นเกณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การผสมคำเพื่อสร้างคำนาม การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยา การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ และการผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาวิธีการผสมคำในแต่ละประเภทว่าสามารถสร้างขึ้นโดยการผสมคำประเภทใดบ้าง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวในหัวข้อถัดไป

2.1 การผสมคำเพื่อสร้างคำนาม

คำนามในภาษามลายูมาตรฐาน สามารถสร้างขึ้นโดยการผสมของคำที่อยู่ในหมวดคำนาม คำกริยาอาการ คำกริยากรรม คำกริยาบอกสภาพ คำบอกจำนวน คำบุพบท และคำคุณศัพท์ ลักษณะการผสมของคำเหล่านี้ มีดังต่อไปนี้

2.1.1 การผสมคำ 2 หมวด ได้แก่

คำนาม + คำนาม เช่น

/abu/ /rokok/ > /abu rokok/ ‘บุหรี’
‘ผง’ ‘บุหรี’

คำนาม + คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์

/orang/ /puteh/ > เช่น
‘คน’ ‘ขาว’

/orang puteh/

‘ฝรั่ง (พวกที่มาจากตะวันตก)’

คำนาม + คำกริยากรรม เช่น

/bapa/ /angkat/ > /bapa angkat/ ‘พ่อบุตรกรม’
‘พ่อ’ ‘ยก’

คำนาม + คำกริยาอาการ เช่น

/kapal/ /tərbaŋ/ > /kapal tərbaŋ/ ‘เครื่องบิน’
‘เรือ’ ‘บิน’

คำกริยาอาการ + คำนาม เช่น

/cakap/ /mulot/ >

‘พูด’ ‘ปาก’

/cakap mulot/

‘ภาษาที่พูดในชีวิตประจำวัน’

คำกริยาอาการ + คำบอกจำนวน เช่น

/kaki/ /lima/ > /kaki lima/ ‘ทางเท้า’

‘เท้า’ ‘ห้า’

คำนาม + คำบุพบท เช่น

/baru/ /dalam/ >

‘เสื้อ’ ‘ใน’

/baru dalam/

‘เสื้อชั้นใน, เสื้อกั๊ก’

2.1.2 การผสมคำ 3 หมวด ได้แก่

คำนาม + คำนาม + คำนาม เช่น

/acar/ /lobak/ /pərot/ >

‘อูจาด’ ‘ผักกาด’ ‘ท้อง(เครื่องใน)’

/acar lobak pərot./

‘ชื่ออาหารชนิดหนึ่ง’

คำนาม + คำกริยากรรม + คำนาม เช่น

/aer/ /basoh/ /tajan/ >

‘น้ำ’ ‘ล้าง’ ‘มือ’

/aer basoh tajan/

‘น้ำสำหรับล้างมือ’

คำนาม + คำนาม + คำกริยากรรม เช่น

/pembawa/ /kapal/ /terbang/ >

‘คนขับ’ ‘เรือ’ ‘บิน’

/pembawa kapal terbang/

‘คนขับเครื่องบิน’

2.2 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยา

การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาในภาษามลายูมาตรฐานแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย คือ การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยากรรม การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยากรรม และการผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาบอกสภาพ

2.2.1 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยากรรม คำกริยากรรมในภาษามลายูมาตรฐานสามารถสร้างขึ้นจากการผสมของคำในหมวดคำกริยากรรม และคำกริยากรรม ลักษณะการผสมเป็นการผสมคำ 2 หมวด ได้แก่

คำกริยากรรม + คำกริยากรรม เช่น

/ambel/ /aleh/ >

‘เอา’ ‘ย้าย’

/ambel aleh/

‘แทน’

คำกริยากรรม + คำกริยากรรม เช่น

/tanggong/ /jawab/ >

‘รับ’ ‘ตอบ’

/tanggong jawab/

‘รับผิดชอบ’

2.2.2 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยากรรม คำกริยากรรมในภาษามลายูมาตรฐานสามารถสร้างขึ้นจากการผสมของคำในหมวดคำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม และคำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ ลักษณะการผสมเป็นดังนี้ คือ

ก. การผสมคำ 2 หมวด ได้แก่

คำกริยากรรม + คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ เช่น

/cakap/ /besar/ >

‘พูด’ ‘ใหญ่’

/cakap besar/

‘พูดโอ้อวด’

คำกริยากรรม + คำนาม เช่น

/membawa/ /lagu/ >

‘ถือ’ ‘เพลง’

/membawa lagu/

‘ร้องเพลง’

คำนาม + คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ เช่น

/babi/ /buta/ >

‘หมู’ ‘(ตา)บอด’

/babi buta/

‘ไม่รู้ไม่ชี้’

ข. การผสมคำ 3 หมวด มีลักษณะเดียว คือ

คำกริยากรรม + คำนาม + คำกริยาบอกสภาพหรือ

คำคุณศัพท์

/buah/ /aer/ /besar/ >

‘เอาออก’ ‘น้ำ’ ‘ใหญ่’

/buah aer besar/

‘ถ่ายอุจจาระ’

2.2.3 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาบอกสภาพ คำกริยาบอกสภาพในภาษามลายูมาตรฐานสามารถสร้างขึ้นจากการผสมของคำในหมวดคำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ ลักษณะการผสมเป็นดังนี้ คือ

ก. การผสมคำ 2 หมวด ได้แก่

คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ + คำกริยาบอกสภาพ

หรือคำคุณศัพท์

/cerdik/ /busuk/ >

‘ฉลาด’ ‘เหม็น’

/cerdik busuk/

‘ฉลาดแกมโกง’

คำกริยาวิเศษณ์ + คำนาม เช่น

/cepat/ /tangan/ >

‘เร็ว’ ‘มือ’

/cepat tangan/

‘มือไว’

คำกริยาบอกสภาพหรือคำคุณศัพท์ + คำนาม เช่น

/biru/ /laot/ >

‘(สี)น้ำเงิน’ ‘ทะเล’

/biru laot/

‘(สี)ฟ้า’

ข. การผสมคำ 3 หมวด ได้แก่

คำกริยากรรม + คำกริยากรรม + คำนาม เช่น

/membawa/ /masuk/ /hati/ >

‘ถือ’ ‘เข้า’ ‘ใจ’

/membawa masuk hati/

‘รู้สึกน้อยใจ’

2.3 การผสมคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์ในภาษามลายูมาตรฐานสามารถสร้างขึ้นจากการผสมของคำในหมวดคำนาม และคำบุพบท ลักษณะการผสมคำมีลักษณะเดียว คือ

คำบุพบท + คำนาม เช่น

/antara/ /bangsa/ > /antara bangsa/

‘ระหว่าง’ ‘ชาติ’ ‘นานาชาติ’

นอกจากนี้คำคุณศัพท์ยังสามารถสร้างขึ้นโดยการผสมคำซึ่งเหมือนกับการผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาบอกสภาพในข้อ 2.2.3 คำที่ได้จากการผสมคำจะมีความหมายเหมือนกันเพียงแต่มีหน้าที่ต่างกันเท่านั้น

2.4 การผสมคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาวิเศษณ์ในภาษามลายูถิ่นปัตตานีสามารถสร้างขึ้นจากการผสมของคำในหมวดคำนาม และคำลักษณนาม ลักษณะการผสมมีลักษณะเดียว คือ

คำลักษณนาม + คำนาม เช่น
 /səkəlip/ /mata/ >
 '(กระพริบตา) หนึ่งครั้ง' 'ตา'
 /səkəlip mata/ ,
 'เร็วมาก'

3. การซ้ำคำ

คำซ้ำในภาษามลายูมาตรฐานปรากฏมากเป็นอันดับสองรองจากคำพยานคิดเป็นอัตราร้อยละ 10.71 การซ้ำคำในภาษามลายูมาตรฐานสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยดูประเภทของคำที่ได้จากการซ้ำ คือ การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนาม การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยา การซ้ำคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ และการซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์

3.1 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนาม

การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามในภาษามลายูมาตรฐานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย คือ การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามพหูพจน์ การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามใหม่ที่มีอรรถลักษณะ (semantic feature) บางประการร่วมกัน และการสร้างคำเพื่อสร้างคำนามใหม่ที่มีขอบเขตของความหมายกว้างกว่าเดิม

3.1.1 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามพหูพจน์ ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีเฉพาะการซ้ำสมบุรณ์ ตัวอย่างเช่น

/orag/(n.)'คน'> /orag-orag/'คนหลายคน'

/budak/(n.)'เด็ก'> /budak-budak/'เด็กหลายคน'

3.1.2 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามใหม่ที่มีอรรถลักษณะบางประการร่วมกันกับคำนามเดิม ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีเฉพาะการซ้ำสมบุรณ์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/anak/(n.)'ลูก'> /anak-anak/'ตุ๊กตา'

อรรถลักษณะที่มีร่วมกันระหว่าง /anak/ ลูก และ /anak-anak/ คือ [+หัว]

[+แขน 2 แขน] และ [+เท้า 2 เท้า]

/kuda/(น.)'ม้า' > /kuda-kuda/'ม้านั่ง'

อรรถลักษณะที่มีร่วมกันระหว่าง /kuda/ และ /kuda-kuda/ คือ [+4เท้า] และ [+ยืนนั่งได้]

3.1.3 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามใหม่ที่มีขอบของความหมายกว้างกว่าเดิม ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีเฉพาะการซ้ำบางส่วนซึ่งมีสามประเภท คือ การซ้ำเฉพาะพยางค์หน้า การซ้ำเฉพาะพยางค์หลัง และการซ้ำเฉพาะเสียงพยัญชนะ

ก) การซ้ำเฉพาะพยางค์หน้า ตัวอย่างเช่น

/buket/(น.)'ภูเขากะ' > /buket-bukau/'ภูเขากะและเทือกเขา'

ข) การซ้ำเฉพาะพยางค์หลัง ตัวอย่างเช่น

/anak/(น.)'ลูก' > /anak-pinak/'ลูกรวมทั้งเพศหญิงเพศชาย'

ค) การซ้ำเฉพาะเสียงพยัญชนะ ตัวอย่างเช่น

/gunung/(น.)'ภูเขากะ' > /gunung-gunung/'ภูเขากะและเทือกเขา'

หมายเหตุ การซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามนั้น มีเพียงการซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามพหูพจน์เท่านั้นที่สามารถซ้ำได้กับรากศัพท์ทุกตัว ส่วนการซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามที่มีอรรถลักษณะบางประการร่วมกับคำนามเดิม และการซ้ำคำเพื่อสร้างคำนามที่มีขอบเขตความหมายกว้างกว่าเดิมนั้น สามารถซ้ำได้กับรากศัพท์บางตัวเท่านั้น

3.2 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยา

ในภาษามลายูมาตรฐานมีการซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีความหมายต่างๆ คือ มีสภาพที่เพิ่มขึ้นกว่าเดิม กระทำซ้ำ กระทำที่ต่อเนื่อง กระทำที่บ่อยหรือเป็นนิสัย และมีสภาพที่ลดลงกว่าเดิม

3.2.1 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีสภาพเพิ่มขึ้นกว่าเดิม รากศัพท์ที่ซ้ำจะเป็นคำกริยาบอกสภาพและคำคุณศัพท์เท่านั้น ลักษณะการซ้ำคำประเภทนี้มี 2 ลักษณะ คือ การซ้ำสมบูรณ์ และ การซ้ำบางส่วน

ก) การซ้ำสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

/kuniŋ/(v.st.), (adj.) ‘เหลือง’ > /kuniŋ-kuniŋ/ ‘เหลืองอ้ออ’

ข) การซ้ำบางส่วน มี 3 ลักษณะย่อย คือ การซ้ำสมบูรณ์ เฉพาะพยางค์หน้า การซ้ำเฉพาะพยางค์หลัง และการซ้ำเฉพาะพยางค์หน้าและพยัญชนะต้นของพยางค์หลัง ตัวอย่างเช่น

1) การซ้ำเฉพาะพยางค์หน้า ตัวอย่างเช่น

/silu/(v.st.), (adj.) ‘อาช’ > /silu-silau/ ‘อาชมาก’

2) การซ้ำเฉพาะพยางค์หลัง ตัวอย่างเช่น

/herot/(v.st.), (adj.) ‘เปี้ยว’ > /herot-perot/ ‘เปี้ยวมาก’

3) การซ้ำเฉพาะพยางค์หน้า พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายของพยางค์หลัง ตัวอย่างเช่น

/uŋkat/(v.st.), (adj.) ‘หลวม’ > /uŋkat-uŋket/ ‘หลวมมาก’

3.2.2 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาใหม่ที่มีความหมายว่าเป็นการกระทำซ้ำๆ สามารถซ้ำกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาทุกประเภท ยกเว้นคำกริยาบอกสภาพ ลักษณะการซ้ำคำประเภทนี้มี 2 ลักษณะ คือ การซ้ำสมบูรณ์ และการซ้ำบางส่วน

ก) การซ้ำสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

/baca/(v.tr.) ‘อ่าน’ > /baca-baca/ ‘อ่านแล้วอ่านอีก’

ข) การซ้ำบางส่วนมี 2 ประเภทย่อย คือ การซ้ำเฉพาะส่วนหน้า และการซ้ำเฉพาะส่วนหลัง

1) การซ้ำเฉพาะส่วนหน้า ตัวอย่างเช่น

/kicak/(v.intr.) ‘นกร้อง’ > /kicak-kicau/ ‘(นก) ร้องแล้วร้องอีก’

/bali/(v.tr.) ‘ซื้อ’ > /bali-balah/ ‘ซื้อแล้วซื้ออีก’

2) การซ้ำเฉพาะส่วนหลัง ตัวอย่างเช่น

/kaeh/(v.tr.)‘เก็บ>’ /kaeh-maeh/ ‘เก็บแล้วเก็บอีก’

3.2.3 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาใหม่ที่มีความหมายว่าเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกัน สามารถซ้ำกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรมและคำกริยากรรม ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีประเภทเดียว คือ การซ้ำสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

/baca/(v.tr.)‘อ่าน>’ /baca-baca/ ‘อ่านต่อเนื่องกัน’

/jatoh/(v.intr.)‘ตก>’ /jatoh-jatoh/ ‘ตกต่อเนื่องกัน’

3.2.4 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาใหม่ที่มีความหมายว่าทำบ่อยหรือทำเป็นนิสัย สามารถซ้ำกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาบอกสภาพ และคำคุณศัพท์ ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีลักษณะเดียว คือ การซ้ำสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

/baca/(v.tr.)‘อ่าน>’ /baca-baca/ ‘อ่านเสมอๆ, มีนิสัยชอบอ่าน’

/jatoh/(v.intr.)‘ตก>’ /jatoh-jatoh/ ‘ตกเสมอๆ, มีนิสัยชอบตก’

/kuniṅ/(v.st.), (adj.) ‘เหลือง>’ /kuniṅ-kuniṅ/ ‘เหลืองเสมอ’

3.2.5 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีสภาพลดลงกว่าเดิม สามารถซ้ำกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยาบอกสภาพและคำคุณศัพท์เท่านั้น ลักษณะการซ้ำคำที่พบมีลักษณะเดียว คือ การซ้ำสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

/kuniṅ/(v.st.), (adj.) ‘เหลือง>’ /kuniṅ-kuniṅ/ ‘ค่อนข้างเหลือง’

3.3 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์

การซ้ำคำเพื่อสร้างคำคุณศัพท์ในภาษามลายูมาตรฐานจะมีวิธีการเหมือนกับการซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีสภาพเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ในข้อ 3.2.1 และการซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาที่มีสภาพลดลงกว่าเดิม ในข้อ 3.2.5 ทั้งนี้ทั้งนั้นคำกริยาแสดงสภาพและคำคุณศัพท์ในภาษามลายูมาตรฐานส่วนใหญ่สามารถแปลงหมวดกันได้

จะเห็นได้ว่า คำซ้ำส่วนใหญ่มีรูปเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน หรือเป็นคำพ้องเสียงกัน (homophone) เช่น คำว่า /baca baca/ มี 3 ความหมาย คือ อ่านแล้วอ่านอีก อ่านต่อเนื่องกัน และมีนิสัยชอบอ่านหรืออ่านเสมอๆ ดังนั้นจำเป็นต้องใช้บริบท (context) ในการแยกความหมายดังกล่าว ดังที่แสดงไว้ในตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

ก. /saya membaca-baca* ayat ini, tetapi tidak faham/
 ‘ฉัน’ ‘อ่านแล้วอ่านอีก’ ‘ประโยค’ ‘นี้’ ‘แต่’ ‘ไม่’ ‘เข้าใจ’
 ‘ฉันอ่านประโยคนี้หลายครั้งแล้วแต่ก็ยังไม่เข้าใจ’

ข. /budak itu membaca-baca buku semenjak pagi tadi/
 ‘เด็ก’ ‘นั้น’ ‘อ่านต่อเนื่องกัน’ ‘หนังสือ’ ‘ตั้งแต่’ ‘เช้า’ ‘เมื่อ’
 ‘เด็กคนนั้นอ่านหนังสือตั้งแต่เช้าแล้ว’

ค. /saya membaca-baca buku sebelum tidur/
 ‘ฉัน’ ‘อ่านเป็นนิสัย’ ‘หนังสือ’ ‘ก่อน’ ‘นอน’
 ‘ฉันจะอ่านหนังสือก่อนเข้านอนเสมอ’

จากตัวอย่างประโยค 3 ประโยคข้างต้น คำว่า /baca-baca/ ในประโยค ก หมายถึงอ่านแล้วอ่านอีก ในประโยค ข หมายถึงอ่านต่อเนื่องกัน และในประโยค ค หมายถึงอ่านเป็นนิสัย

3.4 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์

การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ในภาษามลายูมาตรฐานมี 2 ประเภท คือ การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายเหมือนกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยา และการซ้ำ

* เนื่องจากเป็นประโยคที่มีแกนเป็นผู้กระทำ ดังนั้นคำกริยาจึงต้องเติม {๓๐N-}

คำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ใหม่ที่มีระดับสูงกว่าเดิม การซ้ำคำทั้งสองประเภทดังกล่าวมีลักษณะการซ้ำลักษณะเดียวคือ การซ้ำสมบุรณ

3.4.1 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายเหมือนกับรากศัพท์ที่เป็นคำกริยา ตัวอย่างเช่น

/main/(v.intr.)‘เล่น’> /main-main/ ‘ไม่จริงจัง’

3.4.2 การซ้ำคำเพื่อสร้างคำกริยาวิเศษณ์ใหม่ที่มีระดับสูงกว่าเดิม ตัวอย่างเช่น

/laju/(adv.)‘เร็ว’> /laju-laju/ ‘เร็วมาก’

4. การแปลงหมวดคำ

การแปลงหมวดคำเป็นวิธีการสร้างคำวิธีหนึ่งที่พบในภาษามลายูมาตรฐาน การปรากฏของคำแปลงหมวดมีอัตราร้อยละ 2.57 เท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับคำประเภทอื่นๆ ทำให้เห็นว่าวิธีสร้างคำแบบแปลงหมวดคำไม่เป็นที่นิยมในภาษามลายูมาตรฐาน การแปลงหมวดคำในภาษามลายูมาตรฐานสามารถแบ่งออกเป็น 5 วิธี คือ

4.1 การแปลงหมวดระหว่างคำนามและคำกริยา ตัวอย่างเช่น คำว่า /siku/ ‘ศอก’ ในประโยคต่อไปนี้

ก. /pagi tadi saja telah berlaku aksiden berdarah
‘เข้า’ ‘เมื่อ’ ‘ฉัน’ ‘ได้’ ‘ดำเนิน’ ‘อุบัติเหตุ’ ‘ออกเลือด’
di siku/
‘ที่’ ‘ศอก’

‘เมื่อเช้านี้ ฉันได้เกิดอุบัติเหตุ เลือดออกที่ศอก’

ข. /kepala peneri jag pecam itu saja siku/
‘หัว’ ‘โหมย’ ‘ที่’ ‘แตก’ ‘นั้น’ ‘ฉัน’ ‘ศอก’
‘หัวโหมยที่แตกนั้น ฉันเป็นคนตีศอก’

คำว่า /siku/ ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นคำนาม และในประโยค ข. ทำหน้าที่เป็นคำกริยา

4.2 การแปลงหมวดระหว่างคำกริยาวิเศษณ์ คำกริยา และคำคุณศัพท์ ตัวอย่าง เช่น คำว่า /benar/ ‘จริง’ ในประโยคต่อไปนี้

ก. /ramai benar orang pergi ke pantai/

‘มาก’ ‘จริง’ ‘คน’ ‘ไป’ ‘ที่’ ‘ชายหาด’

‘คนไปที่ชายหาดมากจริงๆ’

ข. /berita jang disampaikan oleh ali itu benar/

‘ข่าว’ ‘ที่’ ‘ถูกส่ง’ ‘โดย’ ‘อาลี’ ‘นั้น’ ‘จริง’

‘ข่าวที่ได้รับจากอาลีนั้นเป็นความจริง’

ค. /berita benar itu disampaikan oleh ali/

‘ข่าว’ ‘จริง’ ‘นั้น’ ‘ถูกส่ง’ ‘โดย’ ‘อาลี’

‘อาลีเป็นคนบอกข่าวจริงข่าวนั้น’

คำว่า /benar/ ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ ในประโยค ข. ทำหน้าที่เป็น คำกริยา และในประโยค ค. ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์

4.3 การแปลงหมวดระหว่างคำกริยาและคำคุณศัพท์ ตัวอย่างเช่น คำว่า /merah/ ‘แดง’ ในประโยคต่อไปนี้

ก. /rumah merah itu rumah saja/

‘บ้าน’ ‘แดง’ ‘นั้น’ ‘บ้าน’ ‘ฉัน’

‘บ้านสีแดงหลังนั้นเป็นบ้านของฉัน’

ข. /warna baju merah/

‘สี’ ‘เสื้อของเขา’ ‘แดง’

‘เสื้อของเขาสีแดง’

คำว่า /merab/ ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นกริยา และในประโยค ข. ทำหน้าที่เป็น
คำคุณศัพท์

4.4 การแปลงหมวดคำระหว่างคำนามและคำลักษณนาม ตัวอย่างเช่น
คำว่า /ekor/ 'หาง' ในประโยคต่อไปนี้

- ก. /kucij itu ekor panjang/
'แมว' 'นั้น' 'หาง' 'ยาว'
'แมวตัวนั้นหางยาว'
- ข. /saja ada dua ekor kucing/
'ฉัน' 'มี' 'สอง' 'หาง' 'แมว'
'ฉันมีแมวสองตัว'

คำว่า /ekor/ ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นคำนาม และในประโยค ข. ทำหน้าที่
เป็นคำลักษณนาม

4.5 การแปลงหมวดคำระหว่างคำกริยาและคำลักษณนาม ตัวอย่างเช่น
/ikat/ 'มัด' ในประโยคต่อไปนี้

- ก. /semua tetamu jangan datang di sini saja jemput/
'ทั้งหมด' 'แขก' 'ที่' 'มา' 'ที่' 'นี้' 'ฉัน' 'หยิบ'
'ฉันเป็นสจ.เชิญแขกทุกคนที่มานี้'
- ข. /dia mengambil dua jemput tembakau/
'เขา' 'เอา' 'สอง' 'หยิบ' 'ยาเส้น'
'เขาเอายาเส้นมาสองหยิบ'

คำว่า /jemput/ ในประโยค ก. ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม และในประโยค ข.
ทำหน้าที่เป็นคำกริยา

การแปลงหมวดคำในภาษามลาญมาตรฐานนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถทราบได้ว่าหมวด
ใดแปลงมาจากหมวดใด เช่น คำนามแปลงมาจากคำกริยา หรือคำกริยาแปลงมาจาก
คำนาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คำบางคำนั้นผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเกิดขึ้นทีหลัง เช่น คำลักษณนาม
น่าจะเกิดหลังคำนาม ฯลฯ เพราะว่าคำลักษณนามนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าจะเทียบกับ
คำในหมวดอื่น ตัวอย่างเช่น ในภาษาไทย ลักษณนามเดิมของช้าง คือ ช้าง เช่น ช้างสอง
ช้าง ฯลฯ (สุรางศรี ทะนงศักดิ์สกุล 2523: 39) ต่อมาเปลี่ยนเป็น เชือก และในปัจจุบันนี้ใช้
แปรกันระหว่าง เชือกและตัว เป็นต้น